

Ledina je bila ustvarjena za ljudi!

urednica
Anja Vrtačnik

fotograf
Tim Topić

Večina me pozna kot osebo, ki se vedno smeji. Pesimizem nikoli ni bil del mene in zadnja stvar, ki si jo želim na tem svetu, je, da bi ga začela nositi v sebi. Optimizem je nekaj, s čimer živim večino časa in kar z veseljem prenašam tudi na druge ljudi. Zakaj pa ne? Vsi potrebujemo več smeha v življenju.

Toda zadnje čase me je strah, da se bo v meni naselil ravno pesimizem. Zakaj? Preprosto povedano, počutim se kot jojo. Kot da me nekdo ves čas pošilja gor in dol, tako kot deluje jojo. Sprašujem se, kako naj bom v teh časih nasmejana, tako kot sem vedno, ko sem v družbi, in kako naj to dobro voljo prenesem na ljudi okoli sebe. Svojih prijateljev nisem videla od sredine oktobra, ko nam je vlada prepovedala vstop v šolo in nas prisilila v šolanje na daljavo. Kljub govoricam, da bodo šole zaprli zadnje, so jih potem zaprli prve. Sprva se je govorilo, da je to le začasen ukrep, kmalu pa je tudi nam postalo jasno, da se v šole še zlepa ne bomo vrnili.

Spet smo se začeli navajati na to, da je treba stvari zgrabiti drugače. Na srečo so se profesorji zelo dobro organizirali in hvaležni smo, da nam kljub situaciji, ki se še vedno ni umirila, nudijo dovolj dobro izobrazbo in da razumejo, da smo sedmo šolsko uro v Zoomu že popolnoma uničeni. Vem, da je težko. Razumem. Toda ko na silvestrovo vidiš na Instagramu cel kup storyjev, kako se družijo po 15 ljudi in več, ki zagotovo niso v sorodu, ti pa si doma in se držiš pravil, na katera opozarja vsa država, si ne moreš pomagati, da ti oči ne bi napolnile solze. In prav nič čudnega ni, ko po prvem dnevu pouka po počitnicah besniš, ker se ravno tisti ljudje, ki so se družili za novo leto, pritožujejo, kako si želijo, da bi se številke umirile in bi se vrnili v šole.

Ne želim, da je ta uvodna beseda žalostna, še manj pa si želim, da sem jaz tista, ki vam nekaj vbijam v glavo. Zdi se mi, da smo dovolj stari, da sami presodimo, kaj je prav in kaj narobe. Vem, da je težko in da nihče ne želi biti v takšni situaciji, kot je trenutno. Toda pomislimo na svojo prihodnost. Je res takšna, kot si jo zaslužimo? Bomo res “zaprti” v svoje hiše/stanovanja samo zato, ker je težko potrpeti in biti doma samo z družino? Res si želim, da bi stopili skupaj, se dejansko držali pravil, čeprav se nam zdaj zdijo nesmiselna, in bi se potem lahko kmalu vrnili v šolo. Ledina je bila ustvarjena za smeh na hodniku, klepet med odmori, druženje s prijatelji, predvsem pa je bila ustvarjena za spomine. Kako jih bomo dobili, če pouk poteka na daljavo?

V upanju, da sem v kom spodbudila razmišljanje, in želji, da se kmalu vidimo, vam želim zdravo, srečno in upanja polno novo leto, somaturantom pa uspešno maturo in vpis na fakulteto. Verjamem, da nam bo uspelo, pa naj bodo dnevi doma še tako brezvezni in dolgočasni.

6

mi, ledinci

Alma Ikanović, Luka Grm, Dominika Tekavc, Mark Tokić,
Maša Polak, Erazem Kos, Katarina Samarin, Amar Šljivar

10

oni, profesorji

Lara Vertačnik,
Karmen Brina Kodric

12

vac ap

Ledinska čestitka, Robotika – utvara ali realnost

14

sredica

Večnost, Intervju s kostumografom Alanom Hraniteljem, Ameriška saga: (miren) prenos oblasti, Ovce z Reddita pojedle volkove z Wall Streeta, Intervju z ravnateljem Romanom Vogrincem, Virus neenakosti, Na nežen način lahko streses svet, Spoznajte hidrolate, “Straight from Hollywood”, Zakaj na Ledino, Nisi gledu nisi žveu!, Turistični vodič po centru Ljubljane

48

dobri, boljši, ledinci

Kalina Šušteršič, Gašper Kordež

52

poezija

Vodilo vseh nas, Obup, (brez naslova), (brez naslova), Duma 2021, Duma 2021

58

horoskop

Najbolj točna napoved prihodnosti

60

Mladikin izbor

Plavajoč v brezprostornosti: Liza Bolha in Ula Smrekar

Alma Ikanović

1. d

če bi lahko bila nekdo drug za en dan, kdo bi bila

vodja kakšne dobrodelne organizacije, saj mi pomoč ljudem veliko pomeni; nimam pa v mislih kakšne specifične osebe

stvar, brez katere ne bi mogla živeti

verjetno računalnik, saj imam na njem shranjeno čisto vse

najljubši okus čipsa

najraje imam lečin čips

sanjsko darilo

sedaj, ko smo v karanteni, bi si želela kakšno domačo žival, da bi mi krajšala te dolgočasne dni

najljubša knjiga

zelo sta mi pri srcu Lord of the flies in pa Turtles all the way down, ampak samo angleški verziji

citat

Per aspera ad astra – to the stars through difficulties.

Luka Girm

1. g

če bi lahko bil nekdo drug za en dan, kdo bi bil

Lionel Messi

stvar, brez katere ne bi mogel živeti

ljubezen in prijatelji

najljubši okus čipsa

sir ali paprika

sanjsko darilo

karta za ogled tekme Barce

najljubša knjiga

nimam najljubše knjige

citat

Poznate svoje omejitve, zato jih lahko presežete.

Dominika Tekavc

2. g

če bi lahko bila nekdo drug za en dan, kdo bi bila

Afrodita (naša muca)

stvar, brez katere ne bi mogla živeti

leče

najljubši okus čipsa

sour cream and onion

sanjsko darilo

dan brez skrbi, v katerem bi šla s prijatelji v Gardaland

najljubša knjiga

katera koli od Ricka Riordana

citat

With great power comes great need to take a nap; wake me up later.

Mark Tokić

2. d

če bi lahko bil nekdo drug za en dan, kdo bi bil

Hancock

stvar, brez katere ne bi mogel živeti

košarkaška žoga

najljubši okus čipsa

salt and peper

sanjsko darilo

Patel Phillipe – Perpetual Calendar Chronograph

najljubša knjiga

Pablo Escobar: Moj oče

citat

No matter where my life takes me, find me with a smile.

Maša Polak

3. c

če bi lahko bila nekdo drug za en dan, kdo bi bila

Hugh Hefner

stvar, brez katere ne bi mogla živeti

palčke za ušesa

najljubši okus čipsa

sour cream and onion

sanjsko darilo

lego millennium falcon 75192

najljubša knjiga

Štoparski vodnik po Galaksiji

citāt

fighting for peace is like screwing for virginity – G. Carlin

Erazem Kos

3. a

če bi lahko bil nekdo drug za en dan, kdo bi bil

A\$AP Rocky

stvar, brez katere ne bi mogel živeti

športna

najljubši okus čipsa

kisla smetana (pečen v pečici)

sanjsko darilo

odprtje fitnesov

najljubša knjiga

ne berem

citāt

življenje ni potica

Katarina Samarin

4. f

če bi lahko bila nekdo drug za en dan, kdo bi bila

Amalie Bianca Bladt ali pa Kylie Jenner

stvar, brez katere ne bi mogla živeti

telefon (z naloženim Pinterestom seveda)

najljubši okus čipsa

nisem ravno fan čipsa, če pa ga že kupim, definitivno vzamem okus smetana in čebula

sanjsko darilo

bančna kartica brez limita

najljubša knjiga

Sherry Argov: Zakaj moški ljubijo mrhe

citāt

Go to the party, tell people you love them, make sacrifices ... Decide to live your life to the fullest. To live is the rarest thing on the world, most people just exist.

Amar Šljivar

4. g

če bi lahko bil nekdo drug za en dan, kdo bi bil

Homer Simpson

stvar, brez katere ne bi mogel živeti

bolonez špageti

najljubši okus čipsa

nacho tortilla chips

sanjsko darilo

bančna kartica Billa Gatesa

najljubša knjiga

Felix Plohl: Vsi moji grehi

citāt

Ce si najpametnejši v sobi, si v napačni sobi.

katerega pravila bi se znebili, če bi imeli to možnost

nimam težav s pravili, če so smiselna

katero državo si najbolj želite obiskati in zakaj

Malavi, zaradi srčnih in veselih ljudi, glasbe in lepe narave

če bi lahko govorili z osebo iz preteklosti, kdo bi to bil

moj nono

v kakšnih barvah si predstavljate pojme samopodoba, veselje, stres

samopodobo v barvi smrekovega lesa, veselje toplo rumeno, stres sivorjavo

katere pesmi se nikoli ne boste naveličali

neke pesmi Vlada Kreslina

citāt

Kdor hoče, najde pot; kdor noče, najde izgovor.

katerega pravila bi se znebili, če bi imeli to možnost

perfekcionizma, ker je naporen in včasih preobremenilen za nosilca – zlasti če je on sam tako izvajalec kot podizvajalec

katero državo si najbolj želite obiskati in zakaj

verjetno bi izbrala kakšno afriško ali azijsko destinacijo z visoko podhranjenostjo in nepismenostjo otrok, v upanju, da bi me izkušnja spremenila na bolje; saj veste, spremembe v svetu se začnejo s spremembo samega sebe

če bi lahko govorili z osebo iz preteklosti, kdo bi to bil

glede na to, da me je zaneslo v jezikoslovje, bi na pogovor povabila gospoda Trubarja

v kakšnih barvah si predstavljate pojme samopodoba, veselje, stres

samopodobo si predstavljam semaforsko oranžno, veselje živo rdeče, stres pa me spominja na rjasto rjavo

katere pesmi se nikoli ne boste naveličali

ljudske Nocoj pa, oh, nocoj zaradi njene domačegrudne blagozvočnosti

citāt

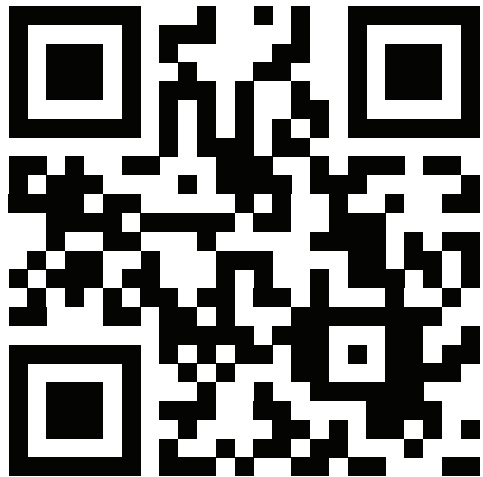
Najprej očisti kozarec znotraj, da bo čist tudi zunaj.

Ledinska čestitka

Kot je zdaj že tradicionalno, je tudi letos potekala Ledinska čestitka. Prireditev, ki jo vsako leto organizirajo profesorji v sodelovanju z Dijaško skupnostjo Gimnazije Ledina, je tudi tokrat požela velik uspeh. Letos je bila izvedena v drugačni obliki, in sicer smo si jo lahko ogledali kar s kavča preko Youtuba. Še en dokaz, da ledincem ne more zagoditi niti korona.

Ledinsko čestitko sta povezovala profesor Žan Ternik in profesorica Sandra Uranič. Poleg smešnih pogruntavščin profesorjev, kako se uporablja Zoom in kako se spopasti s šolanjem na daljavo, smo bili priča različnim glasbenim točkam ledinskih talentov. Svojo zabavno plesno točko so posneli tudi profesorji in z njo na plano zvabili sramežljive nasmehi, ki jih dijaki v času pouka na daljavo spretno skrivamo pred kamerami. Potrudili so se tudi člani dijaške skupnosti in nam, kljub temu da letos niso preživeli snemalne sobote v šoli, postregli s super filmom. Interes za sodelovanje so pokazali tudi drugi dijaki, ki so posneli kratka voščila, ki so bila vključena v prireditev. Zelo ganljiv pa je bil zaključek, ko so profesorji s slikami in sporočili voščili tako dijakom kot zaposlenim na Ledini.

Na srečo je ta čudoviti utrinek še vedno dostopen na Youtube profilu Ledine, kamor lahko brez skrbi zaideš v teh težkih trenutkih, ko vsi pogrešamo Ledino.

MMXX /
MMXXI - 2

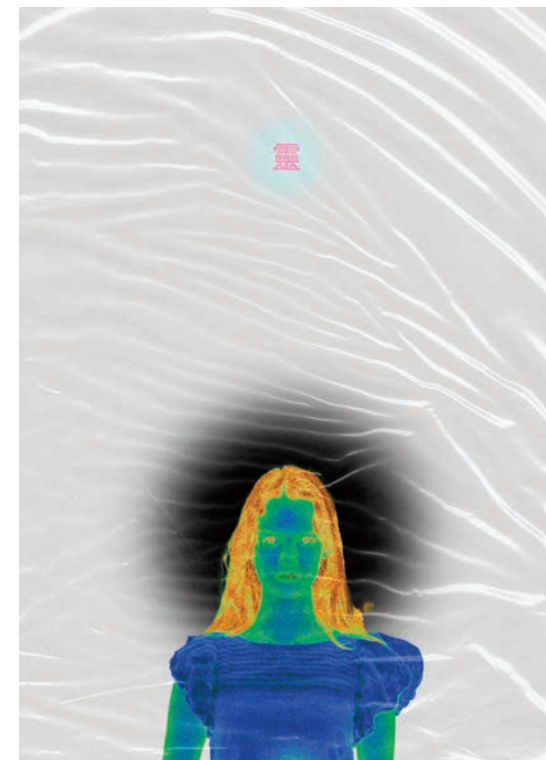
MLADIKA

Robotika – utvara ali realnost

V četrtek, 28. januarja, se je na Ledini za dijake odvijal tematski dan. No, odvijal se je preko Zooma, ampak to je le majhna podrobnost. Veselje, da nam tisti dan odpade ves pouk, se je kmalu sprevrglo v žalost, saj smo se mnogi spraševali, zakaj preprosto ne dobimo prostega dne. Sošolec je celo vprašal: “A res mormo to delat? Ker js ful ne bi.” A tako kot po navadi smo dvignili glavo in sprejeli dan takšen, kot pač bo. Kljub temu da smo se v četrtek na Zoome prijaviili z grenkim priokusom, se je izkazalo, da dan navsezadnje le ni bil tako napačen.

Najprej smo si ogledali dva kratka filma. V enem je znani komik Jimmy Fallon v svojem šovu “The tonight show starring Jimmy Fallon” gostil Sofijo, prvo robotko na svetu, ki je dobila državljanstvo. Po ogledu filmov smo se o njih pogovorili in si predstavljali, kako bi bilo, če bi dobili robota tudi na Ledini. Potem pa smo se lotili dela. Odločili smo se, ali bomo delali samostojno, v paru ali v skupinah. Ko smo končali Zoom, smo se skupine pogovorile o tem, kaj bi rade naredile. Ustvarjali smo vse od plesov, risb, pesmi do stripov, nekateri pa so celo zgradili svojega robota. No, vsaj tako so rekli ...

Čeprav z idejo o tematskem dnevu sprva nismo bili zadovoljni, sploh dijaki višjih letnikov, ki bi marsikaj zamenjali za konkreten spanec, si upam trditi, da smo bili na koncu zadovoljni. Na plano smo spet privlekli svoje pametne in ustvarjalne možgane, hkrati pa ponovno priklicali svojo domišljijo. Mislim, da je bila to zmaga za vse.

MMXX /
MMXXI - 2

MLADIKA

novinarka
Mateja Ceglar

ilustrator
Jaka Dolinar

Večnost

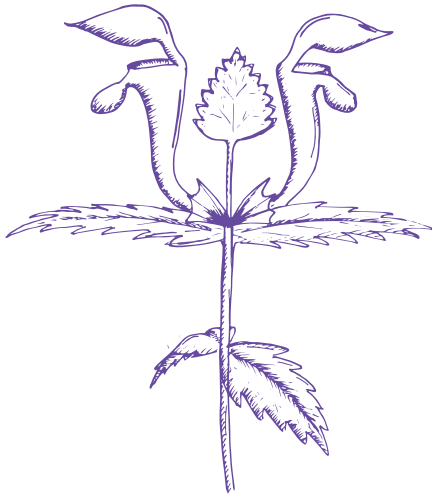
Kaj nam pomeni večnost? Večen ... brez začetka in brez konca. Trajajoč brez omejitve. Obstoječ v vsakem trenutku trajanja našega kozmosa. Okoli tebe vse, ti si vse, tam. Si sam? Ne vem, ampak saj to ni bistveno. Preprosto si, ves čas, zgolj drobec širne neskončnosti. Pravzaprav ne, niti drobec nisi, saj drobec lahko zaznaš. Človek je v svoji majhnosti praktično nezaznaven. Še huje, nepomemben. Minljiv. Kako lahko torej takšno bitje ponotranji misel, ki je popolnoma tuja njegovi prvenstveni naravi?

Ko govorimo o večnosti, se zdi, da vsi vemo, kaj imamo v mislih. Vendar kako? Nihče od nas je ni zares izkusil. Je neke vrste vrojena ideja, predstavljiva, čeprav nikoli zares predstavljena. Tako se nam intuitivno zdi, da večnost obstaja, toda vsi vemo, da tovrstnim občutkom ne gre vedno zaupati. Dopustimo si torej možnost, da je večnost le iluzija. Da se vse enkrat konča, pa ne samo človek, ne, čisto vse mislim. Zemlja. Mlečna cesta. Vesolje. Zamisli si, da je vsega enkrat konec. In potem ostane blažen nič. Konec gorja, prepirov, vojn, predvsem pa konec dilem o tem, kakšen je smisel človeškega obstoja. V tej projekciji ga namreč v resnici ni. Zamisli si tako realnost, daj, potrudi se. Z njo se morda lahko osvobodiš strahov, pridobljenih ob iskanju smisla. V njej lahko zaživiš kot drugačen človek, takšen, ki ga ni strah narediti napake, saj ve, da ta ne bo igrala resnične vloge, ker bo utonila v pozabo. Utonila, ker nič ni večno.

Pa vendar mnogi ljudje take realnosti ne morejo sprejeti. Nekatere ideja o koncu vsega ne osvobodi, nasprotno, duši jih misel na možnost, da je človekov obstoj brez pomena. Ne, nekaj mora biti tudi po koncu življenja na Zemlji, saj je v nasprotnem primeru smrt nekoliko preveč vabljiva. Zato perečo tematiko popeljimo še v drugo skrajnost. Tokrat naj bo večnost še kako prisotna in človek naj bo del nje. V tej različici realnosti človeško življenje nima konca, po smrti se nadaljuje v neskončnost. Kakšno? Ne vem, odloči se sam, pomagaj si z intuicijo. Neskončnost lahko doživljaš v raju, med zublji plamenov ali pa se vrneš na svet v drugačni obliki. Razmisli in se odloči. Si prišel do svojega odgovora? Če te izbrana možnost preživljanja neskončnosti pomiri, če v njej najdeš svoj smisel, potem si verjetno našel odgovor na vprašanje o večnosti, v tvojem dojemanju sveta očitno obstaja. Četudi je v resnici ni, nič zato, dokler te misel nanjo navdaja z dobrim, to niti ni zares pomembno. Smrt je iluzija. Ti nisi del vesolja, si svoje vesolje.

Toda kaj storiti v primeru, ko nam ne prva ne druga možnost ne ugajata? Marsikomu se življenje, katerega smisla tako ali tako ni, zdi neprijetno morbidno, hkrati pa lahko misel na naše večno bivanje v takšni ali drugačni obliki v nas vzbudi neke vrste apatičnost, saj si življenja, ki mu ni konca, ne moremo več predstavljati kot razburljivega. Kaj bi torej ponudili tovrstnim ljudem?

Mogoče bi si bivanje lahko predstavljali kot cikel. Človek se rodi, odrasča, za časa svojega življenja razvije določene ideje, te preda naprej in tako dalje. Že na videz nepomembna oseba lahko na težko opazen, a vendarle pomemben način prispeva k nadaljnjemu oblikovanju sveta. Vpliv te osebe se bo namreč kazal na drugi, ki bo prav tako zaživela na nek svojevrsten način, cikel pa se tako začne na novo. V tej teoriji je torej moč zaznati odgovor na človekov smisel. Svet soustvarjaš že s

svojim golim obstojem, čeravno je tvoja bit minljiva. Morda človek sam po sebi res ni večen, toda njegov vpliv se bo, čeprav v še tako neznatni količini, kazal v vesolju, ki naj bi bilo večno. Če pa niti to ni večno, bo po njem morebiti prišlo novo, ki bo zagnalo nov cikel, cikel, na katerega bo vplival predhodni in tako naprej.

Do kakšnih zaključkov na temo večnosti lahko torej pridemo? No, do gotovih verjetno ne. Kot že rečeno, večnosti nihče od nas ne more zares izkusiti, četudi obstaja. Njena narava je pač takšna, da gre v neskončnost, tako je dokončno ne bomo mogli potrditi, niti če je del naše realnosti. Verjetno je tako najbolj smiselno, da ne obsojamo večnostnih teorij drugih ljudi (teh namreč v resnici tako ali tako ne moremo ovreči), za svoj temelj pa si preprosto izberemo tisto, ki nam je najbolj povšeči. Tako lahko živimo v realnosti, ki nam najbolj ugaja, vprašanje prave večnosti pa preložimo na trenutek, ko bomo nanj dejansko lahko dobili boljši odgovor.

Intervju s kostumografom Alanom Hraniteljem

novinar
Tim Topićfotograf
Borut Peterlin
Darja Štravstranskript
Lara KolenkoMMXX
MMXXI/
- 2

“Zelo bogato in hkrati zelo minimalistično. Med razkošjem in minimalizmom. Intuitivno.” Tako Alan Hranitelj opiše svoj stil. Z veseljem bi kot novinar za dramatičen efekt napisal, da je kljub skromnim začetkom postal mednarodna zvezda kostumografije, a so tudi njegovi začetki bili tako veličastni kot njegova kariera zdaj. Malokdo se namreč lahko pohvali, da je pri nekaj čez dvajsetih letih samostojno razstavljal v Moderni galeriji. A tu se uspehi niso končali. Njegove stvaritve ste najbrž videli na slovenskih in tujih odrih, filmskih platnih, razstavah ter v predstavi Zarkana kanadske performerske hiše Cirque du Soleil.

Umetnost mode je morda najstarejša veja likovnega izražanja in v paru s teatralnimi umetnostmi poda kostumografijo, ki je vaše glavno področje izražanja. Kako in kdaj se je v vas vžgala trska zanimanja za kostumografijo in modo?

To je v meni že od začetka, že od majhnega je bilo zelo jasno.

Rodili ste se v poznih 60. letih 20. stoletja v Zagrebu, v zlatih letih SFRJ. Kakšno je bilo vaše odrasčanje? Je pridušen in včasih mrakoben glamur Jugoslavije v 70. vplival na vaše kreativne odločitve (na primer pri Kralju Ojdiru in Tartuffu)?

Te odločitve niso zelo povezane s SFRJ kot prostorom odrasčanja, temveč bolj z mojimi osebnimi izkušnjami in zanimanjem. Jugoslavija, osnovna šola, odrasčanje ... To je bilo super. V otroštvu sem imel, tako kot večina sošolcev, družinske probleme, ki pri meni niso bili najprijetnejši, zato mi je ustvarjanje vedno predstavljalo terapijo, še danes. Nekakšno spravljanje lastnih demonov v vaje.

Kdo je bila vaša modna ikona v otroških in najstniških letih?

Rekel bi, da nisem imel specifične ikone kot osebe, vedno so me bolj pritegnila celotna obdobja. Najbolj všeč mi je bila zgodovina oblačenja in glede na obdobje odrasčanja so mi bila všeč različna obdobja: bidermajer, rokoko, art deco in art nouveau in zdaj belle époque. Seveda so mi bile določene osebe vedno bolj všeč kot druge, vendar nikoli niso diktirale mojega zanimanja.

Ker je to dijaški časopis, vas moram vprašati, kakšni ste bili v šoli?

Grozen, katastrofa, nisem idealen za šolsko okolje. Oblikovna šola v Zagrebu je bila zelo umetniška, velik poudarek je bil na individualizmu. Profesorji umetnostnih predmetov so me zelo zagovarjali pred profesorji neumetnostnih, da sem se lahko v miru posvečal umetnostnim predmetom.

Srednješolsko izobraževanje na Šoli za upodabljačo umetnost ste zgodaj zaključili in se z rosnimi 17 leti preselili v Ljubljano. Zakaj ravno Ljubljana in ne Beograd, ki je bil v SFRJ znan kot prestolnica visoke, predvsem pariške mode?

Na šoli smo več ali manj vsi nosili dokaj avantgarden make-up, ki mi je šel zelo dobro od rok. Po naključju sem spoznal Dragana Živadinova, ki me je povabil, da bi pri njihovi predstavi v Zagrebu poskrbel za masko. Kasneje sem poskrbel za masko tudi na njihovi premieri Krsta pod Triglavom v Cankarjevem domu. Tako sem padel v krog mladih režiserjev in igralcev tretjega in četrtega letnika AGRFT, ki so ugotovili, da je središče mojega zanimanja bolj kostumografija in ne maska.

Ljubljana in njeni ustvarjalci so vas zelo hitro vzeli za svojega in v vas prepoznali neverjeten talent. Pri prvem večjem projektu, filmu Usodni telefon, niste poskrbeli le za kostumografijo, ampak tudi za masko in ličenje. Se s tem ukvarjate tudi zdaj, četudi le kot kreativni direktor?

Sedaj vse prepustim drugim, a kot kostumograf moram maskerjem vseeno dati konkretne smernice glede maske. Ampak z masko se že okoli dvajset let ne ukvarjam zares.

Vaš prihod v Ljubljano je sovpadel z uveljavljanjem posebnega umetniškega gibanja Neue Slowenische Kunst (NSK), začetki legendarnega (in takrat še bolj punk) kluba K4 ter Roza diska. V tem obdobju sta nastala tudi skupina Laibach in umetniški kolektiv IRWIN. Ste sodelovali z NSK-jevci, se štejete za enega izmed njih?

NSK z Draganom Živadinovim je glavni razlog, da sem prišel v Ljubljano. Takrat smo vsi ustvarjalci dihal z duhom NSK-ja.

Ste poleg dela raziskovali tudi ljubljansko klubsko sceno, ki je bila takrat na vrhuncu?

Da, najbolj popularna je bila kavarna Union. Tam smo preživeli zelo veliko časa, vsi smo bili tam, in če si želel koga srečati, si šel tja. Popularen in pomemben je bil tudi klub Turist. V klubih smo bili ljudje različnih zanimanj, prepričan in življenjskih poti, medtem ko je bil klub K4 bolj strogo umetniški.

Vaše ime povezujemo z gledališčem, saj glede na najnovejšo monografijo največ sodelujete prav z režiserji Matejo Kolečnik, Vinkom Möderndorferjem in Vitom Tauferjem. Kako je prišlo do te stalnice sodelovanja? Se vaši umetniški okusi pač ujamejo?

Smo kot nekakšna družina. Skupaj smo kreativno in umetniško odraščali ter razvijali umetniški okus. Ni pomembno, koliko časa med projekti ne sodelujemo, saj nas veže nekaj posebnega, kar nam bo ostalo za vse življenje.

Že pri 23 letih ste razstavljali v Moderni galeriji. Kaj je bila rdeča nit razstave in kako zdaj gledate nanjo? Kako ste dobili to priložnost?

Ta razstava je dvignila ogromno prahu, saj takrat kostumi in moda še niso bili tako dobrodošli v galerijskih prostorih bivše SFRJ. Povabili so me iz Moderne galerije, češ da naj začnem razmišljati o samostojni razstavi pri njih. To je bilo res nekaj izjemno zanimivega. V tistem času sem veliko ustvarjal. Razstava ni imele neke rdeče niti, bila je bolj predstavitev kulminacije mojega dela. Mislim, da je bila ta razstava zelo pogumna, vse je bilo dovršeno, seveda bi kakšen detajl zdaj spremenil, ko imam bolj izurjeno oko, a načeloma se mi razstava še vedno zdi zelo dovršena in se je rad spominjam.

Svoje delo ste predstavljali tudi v londonskem Millenium Domu. Kakšen je bil odziv mednarodne javnosti?

To je po domače povedano londonsko gospodarsko razstavišče. Publika je bila različna. Izkušnja je bila zelo pozitivna, ne morem pa reči, da mi je veliko prinesla, razen osebnih prebojev glede ustvarjanja. London je bil najpomembnejši za uveljavitev.

Pri vaši mednarodni uveljavitvi je nedvomno pomagalo tudi kostumografiranje kanadske performerske hiše Cirque du Soleil za predstavo Zarkana, ki je štiri leta neprestano igrala v Las Vegasu. Kako se ta kostumografija in proces dela razlikujeta od klasičnega gledališča?

Popolnoma nič se ne razlikujeta, ker je sistem isti. Povsod se ustvarja pod vodstvom režiserja. Je pa Cirque du Soleil večmilijonska družba, kjer se predstave pripravljajo po dve leti. Za primerjavo: v gledališču se pripravljajo okoli štiri mesece. Tam ni šivalnice, ampak tovarna, kjer je zaposlenih več sto šivilj.

Glede na to, da se ne ukvarjate le s kostumografijo, bi vam lahko rekli moderni l'uomo universale. Kaj so vaši najljubši mediji poleg kostumografije?

Če bi lahko, bi se posvetil le razstavam in bi se s kostumografijo ukvarjal enkrat letno. Verjetno zato, ker se s kostumografijo ukvarjam že vse življenje. Všeč so mi tudi drugi mediji, a mora biti osnovni izrazni temelj nujno blago.

Krojite oblačila tudi zase?

Dolgo časa sem risal oblačila zase, šivilje in krojači pa so mi jih potem izdelali, vendar se mi preprosto ne da več. Veliko sem tudi potoval in sproti kupoval, kar sem potreboval, zdaj pa se mi zdi, da imam vse, kar potrebujem. Razstava "Omara norega klobočarja" vsebuje kose, ki sem jih zasnoval zase in jih tudi nosil.

Vaša dela pogosto visijo na robu manierizma, dekadence, klasične lepote in, po domače povedano, bizarnosti, v kateri je vseeno glamur, kar v gledalcu povzroči še hujše miselno neurje. Kateri so vaši umetnostnozgodovinski vplivi? Morda renesančni slikar Hieronymus Bosch, saj veliko vašega dela spominja na njegov Vrt naslad?

Ne morem reči, da je bil le en slikar. Kot sem že omenil, sem se pogosto osredotočil na celotna obdobja. Predvsem pa so na moje delo vplivali moji demoni, ki so postali prijatelji.

Kako bi na kratko opisali svoj kostumografski stil?

Zelo bogato in hkrati zelo minimalistično. Med razkošjem in minimalizmom. Intuitivno.

Kateri umetniki vas navdušujejo?

Trenutno mi je zelo všeč kuhar Heston Blumenthal. Všeč so mi njegove stvaritve. So kot predstava. Pri umetnostnih obdobjih pa trenutno plavam po obdobju belle époque.

Kako bi na kratko opisali svoj kreativni proces? Kje poiščete inspiracijo, ko je kreativna suša?

Moram reči, da se mi takšna suša še ni zgodila. Živim in delam po intuiciji in ta me vodi skozi življenje. Nikoli nisem živel po načrtanih ciljih. Kariera je bila posledica ustvarjanja, ustvarjanje pa je bilo terapija in nekaj osebnega. Zato je moj kreativni kanal ves čas odprt. Imam ravno nasproten problem. Mislim, da bi potreboval še nekaj življenj, da bi lahko utelesil vso ustvarjalnost. Kreativni proces pri razstavi je odvisen od faze življenja. Imam zapiske, ki se jih držim in so pripravljeni za naslednjih “petindvajset razstav”. Imam osnovo, vendar si dopuščam prostor za spremembe.

Svojih kostumov ne obravnavate kot ovitek lika na odru, ampak kot samosvoj organizem. Kako to vpliva na proces?

Skica nikoli ni glavni načrt. Ko zadeva nastaja, se spreminja in počasi postaja nov organizem. Najpomembnejša sta stik s človekom in njegova energija. Skica je v bistvu samo osnova za pogovor, da lahko ustvarim kostum okoli igralca in ne obratno.

Glede na to, da ste poleg razstav izdelali skoraj 400 kompletnih kostumografij, kostumov najbrž ne šivate sami. Ali imate stalno ekipo krojačev in šivilj? Koliko jih je?

Ekipa pri predstavah je vezana na teater. Pri razstavah pa sodelujem z istimi ljudmi, ki zame šivajo v prostem času. Z njimi sem tudi rasel, zato vedo, kaj od njih pričakujem.

Ste kdaj razmišljali o odprtju lastne modne hiše, morda Maison Ronson? Vaše ime bi namreč z lahkoto stalo ob boku Margieli, Muglerju in McQueenu.

Ne, nikoli. Mogoče zaradi mojega bivanja v Milanu leta 1991, kjer smo imeli butik. Tam sem spoznal, da to ni moje področje. Veliko bliže so mi razstave kot pa nervozni haute couture fotošuti.

Kaj je modni trend, ki ga ne prenesete?

Sem zelo odprt do vsega. So pa stvari, ki jih je treba uporabljati zelo previdno. To je na primer moda iz sedemdesetih ali rjava barva, ki je lahko zelo neprijazna do odrskega igralca.

Kdo sta Ronson in Zoja?

Ronson je bil ruski modri maček, umrl je pred sedemnajstimi leti. Bil je zelo poseben in me je zelo zaznamoval. Tudi Zoja je ruska modra muca, ki pa bo letos stara sedemnajst let.

Kaj bi povedali našim dijakom? Nekaj, kar si želite, da bi kdo rekel vam v naših letih.

Imejte odprte glave in pojdite vedno naprej. Poslušajte sami sebe, lahko je dobro ali slabo, vedno je prav. Bodite ambiciozni, vendar ne škodujte sebi ali drugim. To so najpomembnejše stvari, ki se ponavljajo, vendar jih je najtežje dojeti in ponotranjiti.

novinar
Jakob Grbac,
bivši urednik, študent
mednarodnih odnosov

ilustratorka
Marjeta Čater Timer

Ameriška saga: (miren) prenos oblasti

MMXX /
MMXXI - 2

MLADIKA

Novembra so v ZDA potekale predsedniške volitve, na katerih je demokrat Joe Biden premagal republikanca Donalda Trumpa. Slednji poraza ni priznal in se je obrnil na sodišča, ki so zavrnila njegove trditve o volilnih nepravilnostih. Sredi decembra je potekalo glasovanje elektorjev, ki po amerškem sistemu formalno izvolijo predsednika šele več tednov po dejanskih volitvah. Elektorji so tudi uradno potrdili rezultat: Biden je osvojil 306, Trump pa 232 elektorskih glasov in vse je kazalo, da se obeta miren prenos oblasti.

Na šesti dan novega leta je potekala skupna seja obeh domov kongresa. Gre za izrazito ceremonialen proces, na katerem preštejejo glasove elektorjev in ki ponavadi ne uživa pretirane medijske pozornosti. Letos pa je bila zaradi vztrajnih Trumpovih prizadevanj, da razveljavi rezultate, potisnjena v ospredje. Že pred začetkom je nekaj republikancev, s senatorjem Tedom Cruzom na čelu, napovedalo ugovore zoper rezultate v posameznih zveznih državah. A je bilo tako početje obsojeno na propad, saj je bilo proti takšnemu zavlačevanju, poleg demokratov, tudi veliko republikancev, med njimi njihov vodja v senatu Mitch McConnell. Zato je Trump javno pozval svojega podpredsednika Mika Pencea, ki je predsedoval skupni seji, naj na lastno pest zavrže rezultate. Pence se je znašel v nezavidljivem položaju: po eni strani bi se z nasprotovanjem zameril Trumpovim volivcem, jedru republikanske baze, po drugi strani pa se je zavedal, da po ustavi sploh nima takšnih pristojnosti. Tik pred začetkom je Pence zato v javnost poslal sporočilo, v katerem je zagotovil, da rezultatov ne bo zavrnil.

Na isti dan kot skupna seja kongresa je v prestolnici potekal tudi shod Trumpovih podpornikov z naslovom Rešimo Ameriko. Trump je v govoru ponovil trditve o ukradenih volitvah in zagotovil, da nikoli ne bodo priznali poraza. Še dodatno je podžigal množico z agresivno retoriko (“You’ll never take back our country with weakness. You have to show strength and you have to be strong. /.../ We’re going walk down to the Capitol.”). Po zborovanju so se Trumpovi podporniki resnično odpravili do kongresne stavbe. Preobremenjena policija ni uspela zadržati razgrete množice, ki je kmalu preskočila ograje in se povzpela na stopnice, potem pa so posamezniki celo razbili okna in vstopili v Kapitol. Zaradi varnostne grožnje so bili kongresniki prisiljeni prekiniti sejo in se evakuirati iz stavbe. Priča smo bili do nedavno še nepredstavljeni situaciji, v kateri so se ljudje prosto sprehajali po celotnem kongresnem poslopju, vstopili so celo v senatno dvorano in posamezne pisarne. Svet so obkrožili posnetki bizarnih prizorov: moškega, ki z nogami na mizi sedi v osebni pisarni tretje najmočnejše osebe v državi, predsednice predstavniškega doma Nancy Pelosi, izgrednika, ki odnaša govorniški oder, in ekscentričnega čudaka, oblečenega v živalski kožuh, ki se dere po senatni dvorani. Iz pričevanja udeležencev je očitno, da večina ni vdrla v Kapitol z namenom, da spremenijo rezultat volitev, pač pa so resnično verjeli Trumpovim trditvam o volilni prevari, zato so želeli popraviti krivico.

Podpredsednik Pence je izdal ukaz o aktivaciji nacionalne garde, ki je naposled zavarovala območje, da se je lahko štetje glasov končalo. V nemirih je pet oseb izgubilo življenje, več deset ljudi je bilo poškodovanih. Trump je na Twitterju objavil krajši posnetek, na katerem je ponovno izrazil dvom o volitvah, svoje

podpornike označil za velike domoljube in jih pozval, naj gredo v miru domov. Twitter in kopica drugih spletnih platform je v naslednjih urah ukinila Trumpov račun z obrazložitvijo, da s svojo retoriko sproža nasilje. Ob tej potezi so se pojavila svarila pred pretirano cenzuro in preveliko avtonomno močjo spletnih gigantov, ki lahko utišajo predsednika najmočnejše države na svetu. V dneh po napadu so krožile špekulacije, da namerava kabinet predsednika odstaviti, a se to ni zgodilo. So pa zaradi insceniranja napada na Kapitol demokrati v predstavniškem domu proti Trumpu spisali ustavno obtožbo (impeachment), v senatu mu bodo sodili po koncu njegovega mandata. Trump je tako postal prvi predsednik, proti kateremu je bila dvakrat vložena ustavna obtožba. Omenja se tudi možnost izglasovanja prepovedi opravljanja javnih funkcij, kar bi lahko podprli nekateri republikanci, ki želijo Trumpu preprečiti nastop na naslednjih volitvah.

Dokončen prenos oblasti se je kljub številnim zapletom zgodil 20. januarja na slovesni inavguraciji na istih stopnicah, kjer so še štirinajst dni prej razgrajali Trumpovi podporniki. Tokrat je bil okoliš seveda izredno zavarovan in Biden je prisegel kot 46. predsednik ZDA. Podpredsednica je postala Kamala Harris, prva ženska na tem položaju. Zanimivo je, da so na dogodku nastopili številni zvezdniki, medtem ko so se pred štirimi leti na Trumpovi inavguraciji vsi otepali nastopa. Veliko pozornosti je požel tudi demokratski senator Bernie Sanders s svojimi nenavadnimi volnenimi rokavicami. Nekateri, predvsem teoretiki zarote QAnon, ki so verjeli, da bosta Trump in vojska preprečila Bidnovo zaprisego, so presenečeno ugotovili, da se to ni zgodilo. Biden se je še isti dan vselil v Belo hišo in podpisal kopico izvršnih ukazov, ki so spremenili Trumpove odločitve. Istočasno kot predsedniške volitve so potekale tudi volitve v kongres. V predstavniškem domu so demokrati ohranili udobno večino. V senatu so 50 sedežev osvojili republikanci, 48 demokrati, dva pa sta ostala še nezapolnjena, saj se je čakalo na rezultate drugega kroga volitev v zvezdni državi Georgia.

Pri večini ameriški volitev sicer zmaga kandidat z največ glasovi, a ne v Georgii, kjer mora zmagovalec dobiti vsaj 50 % glasov, drugače se najboljša dva kandidata pomerita v drugem krogu. Drugi krog volitev je smiseln zato, ker preprečuje zmago kandidata, za katerega ni glasovala večina volivcev. Tak sistem poznamo tudi v Sloveniji in se uporablja pri predsedniških in županskih volitvah. Res pa je, da se v ZDA sistem drugega kroga volitev uporablja predvsem na jugu, območju z dolgo zgodovino zatiranja glasov temnopoltih Američanov. Kajti v primeru, ko temnopolti politik kandidira proti številnim belim kandidatom, lahko dobi največ glasov, saj praviloma osvoji enoten blok temnopoltih volivcev, medtem ko se podpora belih volivcev razprši. Če pa v drugem krogu proti temnopoltemu kandidatu nastopi samo en bel kandidat, ima slednji veliko boljše možnosti za zmago. Do točno take situacije je prišlo tudi na enih izmed dveh letošnjih volitev. Trump in Biden sta veliko časa namenila kampanji v Georgii, saj sta se zavedala pomembnosti večine v zakonodajni veji oblasti. Na koncu sta v obeh senatnih tekmah zmagala demokrata, Ossof in Warnock. To je pomenilo, da se razmerja moči v senatu izenačijo na 50:50, odločilni 51. glas pa pristavi podpredsednica Harris, ki prevesi tehtnico na demokratsko stran. Z večino v obeh domovih kongresa bo Biden lažje vladal in uresničil svojo agendo, ne da bi moral sklepati kompromise z republikanci v senatu.

Ovce z Reddita pojedle volkove z Wall Streeta

MMXX
MMXXI

/

- 2

MLADIKA

Jordan Belfort, znan tudi kot volk z Wall Streeta, se zbudi v svoji več milijonov vredni vili z garažo, polni superavtomobilov, po eni izmed mnogih zadetih in pijanih zabav in pomisli na vse svoje premoženje, ki ga je pridobil z manipuliranjem malih ljudi. Nato se nasmehne, saj je pred njim še en dan manipuliranja, podkupovanja, umazane igre in novih priložnosti, da poveča svoje premoženje. Zdaj pa se iz filma vrnimo v resničnost, kjer se take stvari ne dogajajo in kjer igra poteka po pravilih, igra delnic, v kateri imajo vsi enake možnosti, kjer nihče ne manipulira ali goljufa. Zgolj šala ... Naša resničnost zna biti precej bolj podobna filmski, kot bi si mislili, saj obstaja cel kup teorij, da peščica najbogatejših vlagateljjev posrednikov in ostalih ljudi, ki profitirajo od delnic ter imajo moč in vpliv, nadzira svet delnic s kupovanjem podatkov vlagateljjev, širjenjem lažnih novic ter podkupovanjem. Oziroma so nadzirali trg, dokler niso v “veliko igro” vstopili “mali ljudje” z Reddita. Vprašanje je, kdo sploh so ti ljudje in kaj so sploh storili?

Redditorji so običajni ljudje kot ti in jaz, ki imajo preveč časa in ki, namesto da bi buljili v Tiktok ali Instagram, svoj čas preživijo na socialnem omrežju Reddit, ki je razdeljen na več manjših, tako imenovanih subredditov, kjer objavljajo ljudje s skupnimi interesi. Ena izmed takih skupin je tudi Wallstreetbets, kjer se pogovarjajo predvsem mladi, ki vlagajo v tvegane delnice, ki jim lahko prinesejo velik dobiček ali veliko izgubo. Ker pa je večina redditorjev mladih, se je subreddit hitro sprevergel v totalno zmešnjavo jazjazov, zmerljivk ter bombandiranja z informacijami o tem, katere delnice je treba kupiti. Nekateri so po cele dneve preživeli na telefonu in se pogovarjali o delnicah. Prišlo je celo tako daleč, da so izumili svoj delniški jezik, ki je nerazumljiv za navadne smrtnike ter celo za delničarje same. Vendar pa redditorji znajo kljub zmešnjavi stopiti skupaj in delovati složno, ko obstaja možnost, da se spravijo na velike ribe. To so pokazali konec januarja, ko so spravili vrednost delnice Gamestopa v višave in nekaterim velikim delničarjem povzročili večmilijonske izgube. Da pa bi razumeli, kako jim je to uspelo, moramo najprej pogledati, kaj sploh je Gamestop in kako je možno izgubiti denar, če vrednost delnice naraste.

Zaradi prej omenjenih dogodkov si konec januarja praktično na vsakem koraku slišal besedo Gamestop, zato verjetno večina od vas ve, kaj to je, za tiste, ki pa še ne veste: Gamestop je veriga igričarskih trgovin, ki je zaradi vse večjega zanimanja za kupovanje igrice preko spleta začela izgubljati stranke in zapirati trgovine. Kmalu za tem jo je zatolkla še epidemija koronavirusa. Zaradi vseh teh dogodkov je vrednost podjetja padala in z njo tudi vrednost delnic, ki se je znižala s 56 dolarjev na delnico v letu 2013 na zgolj 3 dolarje na delnico konec leta 2020. Priložnost v padajoči delnici so opazili tako imenovani hedge skladi (tisti skladi, ki se ukvarjajo predvsem z neortodoksnimi načini investiranja), katerih dobiček temelji predvsem na špekulacijah o padcu trga in na tako imenovanih kratkih pozicijah (short sales). Short sale je v bistvu predvidevanje ali stava, da bo vrednost neke delnice padla. In če ta resnično pade, potem tisti, ki je to predvidel, zasluži. Kako je to mogoče? Recimo, da si prepričan, da se bo vrednost delnice podjetja XY znižala. Prek delničarskega posrednika si od dejanskih lastnikov sposodiš delnico tega podjetja za recimo 100 evrov. Nato delnico prodaš in upaš, da njena vrednost pade. V primeru, da vrednost delnice res pade recimo na 70 evrov, jo odkupiš

nazaj in vrneš lastniku, sam pa obdržiš 30 evrov dobička. V teoriji celotna stvar sploh ni videti tako slabo, vendar pa lahko v praksi prinese še večje izgube kot navadno vlaganje v delnice, saj lahko pri navadnem vlaganju zgubiš samo celotno vsoto denarja, ki si ga vložil (v primeru, da vrednost delnice pade na nič), pri short salu pa lahko vrednost delnice naraste za več kot 100 odstotkov, posledično pa moraš plačati bistveno več denarja, kot si ga vložil. Če bi v našem primeru delnica zrasla recimo za 200 odstotkov, bi se znašli 300 evrov v minusu, čeprav smo vložili samo 100 evrov.

Vrnimo se nazaj h Gamestopu in vlagateljem v hedge sklade. Ti so bili trdno prepričani, da bo cena delnice še naprej padala, tako da je bilo kar 138 odstotkov delnic sposojenih (delnice se lahko večkrat sposodijo in posledično jih je lahko v obtoku več kot 100 odstotkov). Tukaj je v igro stopil Wallstreetbets z več kot dvema milijonoma članov in začel množično kupovati Gamestopove delnice. Ampak zakaj? Mogoče so videli dobro naložbo, mogoče so dejansko verjeli v Gamestop, mogoče jim je bilo dolgčas ali pa so celo hoteli “nategniti” Wall Street, potem ko so ugotovili, kakšne izgube bi jim prineslo naraščanje vrednosti delnice. Vse, kar vemo, je, da je cena delnic začela naraščati in naraščati in se ustavila šele pri 420 evrih. Če ste razumeli koncept short sala, si lahko vsaj približno predstavljate, kakšne izgube je dvig cene prinesel določenim vlagateljem. Vendar pa te izgube zanje niso edina slaba stvar naraščanja cene, saj morajo svoje sposojene delnice še kupiti, preden jih vrnejo pravim lastnikom, pri čemer se, ko jih kupujejo, hkrati večja vrednost delnice ter posledično tudi izgube za ostale vlagatelje, ki še niso prodali in odplačali delnic. Cena bi zaradi tega in zaradi zanimanja vse večjega števila ljudi za naraščajočo delnico Gamestopa mogoče še naraščala, če ne bi številna borzna posredništva ustavila kupovanja Gamestopove delnice z razlago, da želijo preprečiti izgube navadnih vlagateljjev, ko bi cena spet padla. Vprašanje pa je, ali je bil to res njihov pravi namen ali pa so v resnici hoteli zaščiti večje vlagatelje s short sali ter hedge sklade.

To je na kratko vse o enem izmed najodmevnejših dogodkov v delniškem svetu. Zanimivo bo spremljati, kaj se bo še dogajalo. Bo vrednost delnice Gamestopa še naprej rasla, bodo borzna posredništva obsojena zaradi prenehanja prodajanja delnice, bo Wallstreetbets še kdaj zmanipuliral trg? Tega ne ve nihče, lahko rečemo le, da je fascinantno biti priča dogodku, o katerem bo Netflix posnel serijo.

novinarki
Ajda Osojnik
Anja Vrtačnik

fotograf
Tim Topić

Intervju z ravnateljem Romanom Vogrincem

MMXX /
MMXXI - 2

Ledinci ga poznamo po tem, da večino delovnega dne preživi v pisarni, kadar ga opazimo na hodniku, pa je vedno pripravljen poklepetati z nami. Večina ga pozna tudi po govorih na prireditvah, ki so vedno kratki in zanimivi, mnogi pa ne vedo, da ni samo ravnatelj, ampak tudi profesor zgodovine. Je zabaven in nasmejan gospod, ki med drugim goji veliko ljubezen do rastlin.

Katero srednjo šolo ste obiskovali in kaj vam je bilo na njej všeč oziroma vam ni bilo? Ste radi hodili v šolo?

Obiskoval sem celjsko obliko Ledine. Torej identičen program, identična zgodovina, samo da je bila lokacija šole v Celju. Šoli se je reklo Srednja pedagoška šola Celje. Všeč so mi bili odnosi med dijaki in profesorji (ne sicer z vsemi). Z nekaterimi smo vzpostavili zelo pristne odnose. Všeč so mi bile sošolke, sošolcev praktično ni bilo, a s tistim enim, dvema, ki sta se pojavila, pa smo se dobro razumeli. Všeč mi je bilo tudi to, da smo bili res povezani. Torej, če je kdo dobil dobro oceno, jo je včasih tudi zato, ker smo vsi ostali na skrivaj pomagali. Zagotovo pa nihče ni pokazal, da je zaradi tega nevoščljiv. Nobenega egoizma ni bilo. Spominjam se, da če je kdo zbolel, je nekdo potrkal na vrata in prinesel knjige, potem pa so starši klicali druge starše, da ni treba, da še kdo prinese knjige, ker so doma že trije kompleti.

Česa se najbolj spomnite iz najstniških let?

Tega, da mi je bilo v moji srednji šoli prav lušno, ker sem bil v manjšini po spolu. Zdi se mi pomembno, da se ve, da so najstniška leta seveda čudovita, ampak je pa popolnoma napačno, če jih razumemo in če vas, ki ste zdaj najstniki, razumemo, kakor da ste v enem čudovitem obdobju, kjer ni nobenih težav. To obdobje vidimo tako samo starejši, ki smo na nek način nevoščljivi vsem vam in tudi naši mladosti, da je več nimamo. Najstniška leta sama po sebi, če se poskušam realno spomniti, so bila grozljiva. Nihče te zares noče razumeti in tudi, iskreno povedano, ti nikogar zares ne razumeš, ker si še v tisti izgradnji svoje pozicije v okolju in v svetu. Tako da ja, če pogledam nazaj, je bilo lepo, vem pa, da je bilo vsak dan marsikaj, kar me je žrlo. Če nič drugega, pa to, ali bo ona poklicala takrat, ko je obljubila, da me bo poklicala po telefonu, ali ne.

Na katero fakulteto ste hodili?

Na Filozofsko fakulteto, potem pa na Srednjeevropsko univerzo na podiplomski študij.

Kako je prišlo do tega, da ste postali ravnatelj?

Tako, da me je v to pisarno neke zimske počitnice poklical moj predhodnik in mi rekel, da bom naslednji ravnatelj. Začel sem se smejati, ker se mi je zdela to ena boljših šal. Potem se je pa zgodilo!

Kaj ste si želeli postati v otroštvu?

Najprej sem bil trdno prepričan, čeprav sem bil iz mesta, da bom kmet. Potem me je zaneslo, verjetno zaradi morja, da bom mornar. Potem pa sem bil leta in leta navdušen naravoslovec, kemik in biolog. Še zdaj imam to rad. V srednji šoli sem spoznal, da naravoslovje zahteva srednješolsko zahtevnost matematike, in hkrati sem odkril, da ves čas berem tudi nekaj drugega in da me tudi to zanima, torej zgodovina in filozofija. Zelo hitro sem spoznal, da je to tisto, kar me zanima. Od sredine prvega letnika sem bil trdno prepričan, da bom zgodovinar in filozof.

Katere so, po vašem mnenju, lastnosti dobrega učitelja?

Prva je zagotovo ta, da zna, in hkrati z njo, da razume. Pa ne vsebine, ampak da razume tistega, ki ga uči. Razume pa ne pomeni, da si do skrajnosti popustljiv, ker potem nisi nič naredil, ampak da veš, da ni treba nujno vsako stvar izpeljati točno tako, kot si si jo zamislil, ampak da se jo da tudi drugače, če bo cilj tisti, ki veš, da je pravi.

Imate raje delo ravnatelja ali delo profesorja zgodovine in zakaj?

Meni se zdi bistvo poklica to, da vsak dan zjutraj vstaneš in greš v službo, ne da bi te tiščalo v želodcu. Kot učitelj in kot ravnatelj mislim, da še nikoli nisem zares šel s kepo v želodcu v službo. Sta pa to dva neprimerljiva poklica. In ja, po duši sem učitelj. To je dejstvo. Je pa res, da tudi ravnateljjevanje kljub drugačnosti – se mi zdi, da ravno zato, ker sem rad učitelj – delam zelo učiteljskega, torej zelo odprtega neposredno do ljudi.

Ali vam je zgodovina všeč že od nekdaj? Vas je kdo navdušil zanjo?

Stari oče. V Celju, kjer smo živeli, smo ves čas videli celjski grad, in praktično ni bilo dneva, da mi ne bi razložil kaj o Celjskih. Navadno si je potem že kar malo izmišljeval, ker mu je zmanjkalo raznih zgodbic, mene pa je ves čas kajanimalo.

Kako bi opisali Ledino?

Zdaj se verjetno pričakuje, da bom rekel, da je kot Bradavičarka. No, seveda je kot Bradavičarka, a poglejmo še kakšen drug odgovor. Recimo, da je Ledina kot babica, ki je bila v svoji aktivni dobi učiteljica. Torej, zagotovo gredo vnuki radi k babici, ker so tam nebesa. Ampak babica učiteljica pa vseeno ni tista babica, ki samo uživa v tem, da dovoli. Učiteljica pač ve, kaj se sme dovoliti in kaj ne in kaj je za njene vnuke oziroma dijake dobro. In nekako ti vnučki, in to si za ledince upam trditi, verjamejo, vsaj v veliki večini, da tam, kjer babica vztraja pri kakšnem ne, babica tudi ve, zakaj ta ne mora biti. Ali pa obratno.

Kateri je vaš najljubši dogodek na Ledini in zakaj?

Ne znam določiti enega, kar nekaj se mi jih zdaj vrti po mislih. Vsekakor so to dogodki, ki so vezani na nek odnos, ne na dosežek. Na nekaj, kar se nam je zgodilo, kar smo doživeli, ali pa včasih zgolj na tisti naš smeh, ki se zgodi. V razredih imam teh lepih dogodkov navadno največ. Mogoče tudi zato, ker tako malo učim.

V katerem zgodovinskem obdobju bi najraje živeli? Katero zgodovinsko osebnost bi najraje spoznali?

Živel bi kar v sedanjosti. Bi pa obiskal prav vsa obdobja kot ekskurzijo, da se potem lahko vrneš nazaj. Mislim, da ne glede na vse težave, ki jih imamo, je to, vsaj v našem kulturnem okolju, najboljše življenje, ki ga lahko večina ljudi primerno živi. V vsakem obdobju je katera skupinica lahko primerno živela, ampak skupinice so bile precej maloštevilčne. Osebnost? Ha! Čisto pošteno, tisto, ki me je že od otroštva fascinirala, Hermana II. Celjskega.

Se česa bojite?

Ah ja, seveda. Takoj ko si na vodstveni funkciji, če gledam kot ravnatelj, se bojiš neuspeha, ker lahko tvoj neuspeh za sabo potegne težave marsikomu. Drugače pa nimam neuresničljivih ciljev v življenju, saj si jih navadno ne postavljam, tako da nekih blaznih strahov na tem področju nimam. Razen tistih obče razumljivih, človeških, pred tegobami vsakdana, ki se ti lahko zgodijo, ampak to so druge zadeve.

Kako bi opisali svoj popolni dan?

Mogoče tako, da si zvečer v postelji, preden zaspiš, rečeš, da nič, kar si tisti dan naredil, ne bi naredil bistveno drugače.

Katere tri stvari bi vzeli s seboj na samotni otok?

Ženo in oba otroka.

Katera je vaša najljubša knjiga?

Nimam najljubše. Iz najstniških let sta to zagotovo Danes grofje Celjski in nikdar več, ki sem jo znal skoraj na pamet, in pa Quo vadis? avtorja Henryka Sienkiewicza. To sta knjigi, ki si ju zdaj praktično ne upam več brati, ker me je resno strah, da bom ta ideal v njiju izgubil. Zdaj berem tisto, kar mi priporoči knjižničarka.

Ali bi dijakom in profesorjem radi sporočili še kaj?

Ne na daljavo. Marsikaj imam povedati, a si res želim, da bi lahko to spet naredil v živo.

Virus neenakosti

Tisoč najbogatejših Zemljanov si je že v samo devetih mesecih povrnilo izgubo, ki so jo utrpeli zaradi koronavirusa, najrevnejši pa bodo potrebovali desetletja, da si bodo po tej krizi opomogli, razkriva novo poročilo Oxfama Virus neenakosti. Oxfam je zveza 20 neodvisnih dobrodelnih organizacij, ki se osredotočajo na zmanjševanje svetovne revščine. Je globalno gibanje ljudi, ki se borijo proti neenakosti, revščini in krivici. V vseh regijah, od lokalnih do globalnih, sodelujejo z ljudmi, ki se trudijo vnesti trajne spremembe v svet. Poročilo kaže, kako je koronavirus vplival na finančno, socialno in družbeno neenakost med ljudmi. Oxfamovi izračuni temeljijo na najsodobnejših in najboljšežnejših razpoložljivih virih podatkov.

Poročilo kaže, da bo koronavirus verjetno rekordno povečal gospodarsko neenakost v skoraj vseh državah hkrati, kar bi se zgodilo prvič, odkar so pred več kot stoletjem začeli meriti družbeno neenakost. Da se bo revnejše prebivalstvo finančno vrnilo v stare tirnice, bo trajalo štirinajstkrat dlje, kot bo za to potrebovalo tisoč milijarderjev, največkrat belih moških. Nova globalna raziskava 295 ekonomistov iz 79 držav, ki jo je izvedel Oxfam, razkriva, da 87 % vprašanih pričakuje povečanje dohodkovne in spolne neenakosti kot posledice pandemije v svoji državi. Poročilo kaže, kako skorumpiran ekonomski sistem zelo bogati eliti omogoča, da nabira bogastvo sredi najhujše recesije po veliki gospodarski krizi, medtem ko se milijarde ljudi trudijo, da bi se preživele iz dneva v dan. Razkriva, kako pandemija poglablja dolgoletne gospodarske, rasne in spolne razlike.

Recesija je za najbogatejše že končana, razkriva Oxfam. Skupno bogastvo desetih najbogatejših ljudi na svetu se je od začetka pandemije povečalo za petsto milijard dolarjev – kar je več kot dovolj, da bi omogočili nakup cepiva proti koronavirusu za vse in zagotovili, da pandemija nikogar ne bi potisnila v revščino. Hkrati je pandemija kriva za najhujšo brezposelnost v zadnjih 90 letih s stotinami milijonov ljudi.

Ženske so med najbolj prizadetimi. Splošno gledano, več žensk kot moških dela v slabo plačanih poklicih, ki jih je pandemija najbolj prizadela. Če bi bile ženske v teh sektorjih zastopane v enakem deležu kot moški, 112 milijonov žensk ne bi bilo izpostavljenih tveganju izgube dohodka ali službe. Ženske predstavljajo tudi približno 70 odstotkov svetovne delovne sile v zdravstvu in socialnem varstvu in s temasedajo bistvena, a pogosto slabo plačana delovna mesta.

Neenakost stane življenja. V Braziliji je 40 odstotkov večja verjetnost, da bodo zaradi koronavirusa prej umrli temnopolti kot belci, medtem ko bi skoraj 22.000 temnopoltnih in Latinoameričanov v ZDA še vedno živelo, če bi bili deležni enake obravnave bolezni kot njihovi beli sodržavljeni. Stopnje okuženosti in umrljivosti so višje tudi v revnejših območjih držav, kot so Francija, Indija in Španija, medtem ko imajo najrevnejše regije v Angliji dvakrat višjo stopnjo umrljivosti kot najbogatejša območja. Jean Baptiste je bil delavec v podjetju s perutnino v ZDA. Ko je zbolel zaradi koronavirusa, so mu rekli, naj nadaljuje z delom in skriva svoje simptome. Tri dni kasneje ni mogel več dihati, v bolnišnici je padel v komo. Umrli je sam, zapustil je ženo in tri otroke. Potem ko je njegova vdova medijem povedala

svojo zgodbo, ji je podjetje poslalo kartico in 100 dolarjev. »Ni jim mar za življenje ljudi. Če bi skrbeli za njegovo zdravje, bi živel še danes.«

Gabriela Bucher, izvršna direktorica Oxfam International: “Priča smo največjemu porastu neenakosti, odkar smo jo začeli meriti (najstarejši zgodovinski zapisi o trendih neenakosti temeljijo na davčnih evidencah, ki segajo v začetek 20. stoletja). Globoka ločnica med bogatimi in revnimi se je izkazala za enako smrtonosno kot virus. Ženske in marginalizirane rasne in etnične skupine nosijo breme te krize. Več verjetnosti je, da bodo potisnjene v revščino, stopnja lakote bo večja in manj ljudi bo deležnih dobre zdravstvene oskrbe. Vlade po vsem svetu morajo izkoristiti to priložnost za izgradnjo enakovrednejšega in bolj vključujočega gospodarstva, ki bo odpravilo revščino in zaščitilo planet.”

Po podatkih poslovne revije Forbes je deset najbogatejših Zemljanov svoje bogastvo od 18. marca 2020 povečalo za 540 milijard dolarjev. Eden izmed njih je tudi Jeff Bezos, direktor Amazona, ki bi lahko septembra 2020 vsakemu svojemu delavcu plačal 105.000 dolarjev dodatka, pa bi bil še vedno tako bogat, kot je bil pred pandemijo.

V napovedi Svetovni gospodarski obeti (oktober 2020) najhujši scenarij Mednarodnega denarnega sklada kaže, da se BDP ne bo vrnil na raven pred krizo do konca leta 2022. Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) pa je opozorila, da bo to vodilo v dolgoročno povečanje neenakosti, če se ukrepi ne izvedejo.

Boj proti neenakosti mora biti v središču prizadevanj za gospodarsko reševanje in okrevanje. Vlade vseh držav morajo zagotoviti, da imajo vsi prebivalci dostop do cepiva proti koronavirusu in finančno podporo v primeru brezposelnosti. Vlagati morajo v javne storitve in sektorje z nizkimi emisijami ogljika, da bi ustvarili milijone novih delovnih mest, in vsem zagotoviti dostop do dostojnega izobraževanja, zdravstva in socialne oskrbe. To bi omogočili s tem, da najbogatejši posamezniki prispevajo svoj pravični delež davka. Ti ukrepi ne smejo biti trenuten obliž v obupnih časih, ampak nova realnost v gospodarstvu, ki deluje v dobro vseh ljudi, ne le nekaterih privilegiranih.

Prodaja zasebnih letal po vsem svetu se je močno vzpela, medtem ko je bilo komercialno potovanje prepovedano. Libanon se sooča z gospodarsko implozijo, (pre)bogati državljani pa najdejo tolažbo v luksuznih gorskih vilah. Koronavirus lahko primerjamo z rentgenom, ki razkriva zlome v krhkem okostju družb, ki smo jih zgradili. Povsod razkriva zmote in neresnice: laž, da lahko prosti trgi nudijo zdravstveno varstvo za vse; izmišljotino, da neplačano oskrbno delo ni delo; zablodo, da živimo v postrasističnem svetu; in mit, da smo vsi v istem čolnu. Morda res vsi plavamo v istem morju, a jasno je, da so nekateri v superjahtah, drugi pa se držijo plavajočih ruševin.

Na nežen način lahko streseš svet

MMXX /
MMXXI - 2

Naša družba postaja vedno hitrejša, vedno glasnejša in vedno bolj gostobesedna, zunanji videz in vpadljivost sta vedno bolj cenjena. Sodobni ideal predstavlja ekstravertno osebnost, ki je vselej zgovorna, brezmejno družabna in željna nastopanja. Kaže, da je starodavni rek: “Govor je srebro, molk pa zlato.” že kar zaprašen. Ljudje, ki jim te aktualne vrline zvenijo in delujejo tuje, odbijajoče in neprijetno, so namreč največkrat označeni kot posebneži.

V splošnem sicer ni jasnih meja, v katero skupino ljudi spadamo. Skrajna introvertiranost in skrajna ekstrovertiranost sta bolj redki, večina nas je nekje vmes. Švicarski psiholog Carl Gustav Jung je nekoč v enem izmed svojih del zelo posrečeno zapisal: “Čistih ekstravertov ali čistih introvertov preprosto ni. Če bi tak človek obstajal, bi bil kvečjemu za v umobolnico.” To je delno zato, ker smo ljudje čudovita kompleksna bitja, delno pa zato, ker obstaja toliko različnih vrst introvertov in ekstravertov.

Po čem se torej introvertirani ljudje razlikujejo od ekstrovertiranih, katerim zmotam in mitom pravzaprav verjamemo in zakaj jih svet potrebuje?

Najprej je pomembno izpostaviti zmotno mišljenje, da se introvertirani ne želijo oz. nočejo družiti. Ljudje smo v osnovi zelo socialna bitja, eni bolj, drugi manj, ampak prav vsi si želimo svoje dožemanje sveta deliti še z nekom. To nas pripelje do dejstva, da so tudi introvertirani željni družbe. Ne družijo se sicer tako pogosto kot ekstroverti in še najraje v krogu manjše skupine ljudi, morda z eno, dvema osebama. V večjih množicah namreč veliko hitreje postanejo živčni in občutijo tesnobo.

Kot drugo je dobro ločiti med sramežljivostjo in introvertiranostjo, saj to nista nujno ista pojma. Sramežljivi ljudje veliko časa preživijo sami, ker jih je preprosto strah vzpostavljati stike z drugimi, posledično pa so lahko zelo osamljeni. Medtem ko si introvertirani želijo samote in tišine, da lahko zaradi svojih notranjih dialogov slišijo in uredijo svoje misli. Prav tako si z razmislekom v samoti napolnijo baterije in se počutijo zadovoljno in srečno, ne da bi zato potrebovali zunanje dejavnike. Najbolj ljubo jim je nevtravno čustveno stanje, zato so lahko včasih kakšni občutki in čustva zelo moteči pri opravljanju določenih nalog.

Če ekstrovertirani mislijo in govorijo hkrati, hitreje in glasneje (po navadi rečemo kar, da mislijo na glas), introvertirane prepoznamo po tem, da večino časa poslušajo, saj vedno dobro premislijo, preden kaj rečejo, tudi njihov ton glasu je nežnejši. Bolj so nagnjeni k pogovorom o globokih vsebinah, “small talk” jim ne diši preveč. Pogosto so tudi zelo zatopljeni v svoje misli in občutke in delujejo zadržano, odsotno, nehote morda celo vzvišeno v primerjavi z ekstroverti, ki že s svojo telesno govorico sporočajo, da so veliko bolj aktivni in izrazni.

Timsko delo je za introvertirane lahko stresno, zato so v takšnih situacijah zelo težko ustvarjalni. Bolje jim ustrezajo počasni stiki, saj potrebujejo več časa za premislek. “Brainstorming” ni ravno njihov optimalni način delovanja. In kaj je rekel slavn Einstein? “Sem enovprežen konj, nisem narejen za dvovprežne

vozove ali za timsko delo. Jasno mi je namreč tole: kadar se hoče doseči kak jasen cilj, je nujno, da samo en človek razmišlja in ukazuje.”

Zanimivo je dejstvo, da so lahko introverti do drugih bolj kritični, ker ne vidijo razloga, da bi hodili kot mačka okoli vrele kaše, so zelo neposredni in odkriti, a hkrati zelo realistični pri ocenjevanju samih sebe.

Približno tretjina ljudi na svetu je introvertiranih. Če vse skupaj malo povzamemo, so to ljudje, ki raje poslušajo, kot govorijo, delujejo bolj sramežljivo in svojo energijo najučinkoviteje črpajo iz razmisleka v samoti. V današnji družbi, v kateri že kar velja pravilo, da so pomembni le najdrznejši in srečni le najbolj družabni, pa so omenjene osebnostne lastnosti pogosto označene kot slabost. A če bi v toku evolucije narava ugotovila, da značajskih lastnosti introvertiranih predstavnikov Homo Sapiens ne potrebuje za svoj obstoj, bi človeštvo ostalo prikrajšano za številne ideje, dosežke, iznajdbe in izume, kot so npr. relativnostna teorija, gravitacijski zakon, Beethovnovе simfonije, Harry Potter, Microsoft, Applov računalnik in Google.

In kot je dejal Mahatma Gandhi: “Na nežen način lahko streseš svet.”

Spoznajte hidrolate

Vsaka ledinka in vsak ledinec se v drugem letniku seznani s pisanjem seminarske naloge in jo pri enem od obveznih predmetov samostojno izdela. Navdušenje in zanimanje za kemijo sta bila le dva od številnih razlogov, da sem se odločila za seminarsko nalogo prav pri tem predmetu.

Marsikdo pojma hidrolat ne pozna, bolje pa verjetno pozna eterična olja. Hidrolat je po svoji sestavi zelo podoben eteričnemu olju, a se hkrati od njega tudi razlikuje. V SSKJ piše, da je hidrolat “z eteričnim oljem nasičena voda, ki nastane pri destilaciji eteričnega olja z vodno paro”. Oba produkta nastaneta v postopku parne destilacije. Na vrhu plava eterično olje, pod njim pa je vodni del – hidrolat. Vsebnost učinkovin je pri obeh zelo podobna, razlika je praktično samo v njihovi koncentraciji. Hidrolat vsebuje manj kot 1 % eteričnega olja, zato je bolj blag in nežen. To je tudi glavni razlog, zakaj lahko uporabljamo hidrolate določenih rastlin, četudi je eterično olje iste rastline prenevarno za uporabo.

Hidrolat, destilat ali aromatična voda je z eteričnim oljem nasičena voda, ki nastane kot stranski produkt pri parni destilaciji. Včasih so ga ljudje precej zanemarjali, saj je veljal le za stranski produkt pri pridelavi eteričnih olj, a sčasoma so ugotovili, da tudi ta vsebuje podobne učinkovine. Če pred prebiranjem tega članka tudi vi niste vedeli, kaj je hidrolat, vam bo najbrž podatek, da je uporaben skoraj povsod, toliko bolj presenetljiv. Najpogostejše se uporablja za nego kože. Sama sem se najprej seznanila s hidrolatom vrtnice, ki je znan po tem, da napne in vlaži kožo, blaži rdečico in deluje proti nastajanju gub, zato je zelo primeren za nego zrele kože. V kozmetični industriji je sprožil veliko navdušenje in tako zasenčil vse ostale hidrolate, ki pa kljub manjši prepoznavnosti niso nič manj učinkoviti.

Glede na to, da je med bralci Mladike zagotovo največ najstnikov, ki se v veliki večini spopadamo z nečisto in aknasto kožo, je smiselno, da omenim hidrolat čajevca (ang. tea tree). Ta deluje rahlo protibakterijsko, protivnetno in protiglivično, zato ga učinkovito uporabimo pri aknasti in mozoljasti koži, glivicah, pikih insektov, sončnih opeklinah, za zmanjševanje prhljaja, lajša pa tudi prehlade. Hidrolat čajevca je pravzaprav edini, ki ga uporabljam tudi sama. Menim, da je to odlična rešitev za vse, ki si želite čiste kože, a ne upate poseči po “resnejših” kozmetičnih izdelkih (kislinah, emulzijah ...). Kožo najprej očistimo s hidrolatom, potem pa na območja z mozolji in aknami nanesemo še eterično olje, ki jih bo izsušilo, rdečica pa se bo bistveno zmanjšala. Hidrolat lahko zmešamo tudi z glino v prahu in tako dobimo hranilno masko za obraz.

V gospodinjstvu je destilat uporaben bolj kot dišava. Z njim preprosto poškopimo prostor ali pa ga nalijemo v izparilnik. Za boljši spanec posteljnino ali zavese poškopimo s hidrolatom sivke, če pa manjšo količino zlijemo v likalnik, lahko na ta način odišavimo oblačila. Kombinacija pare in hlapov aromatičnih snovi dobro vpliva na dihalo in sinuse, zato parna inhalacija s hidrolatom učinkovito lajša prehlade ter kašelj in odpira dihalne poti. Parno inhalacijo izvedemo tako, da v večji posodi pripravimo zelo vroč hidrolat, se čez glavo pokrijemo z brisačo ali gosto tkano rjuho in glavo nagnemo nad posodo. Nato nekaj časa globoko dihamo skozi nos, medtem pa imamo zaprte oči. Hidrolati se uporabljajo tudi v kulinariki,

saj jih lahko dodamo k številnim jedem. Najbolj poznana je uporaba v sladica in pijačah, lahko pa jih dodamo tudi juham, omakam, rižotam, jogurtom, solatam ter mesnim in ribjim jedem. Najprimernejša za to sta hidrolat rožmarina in timijana. Pri izdelavi domače kozmetike se hidrolat uporablja kot dodatek za izdelke, ki vsebujejo vodo. Tako lahko pripravimo različne maske, naravne dezodorante, kreme, pilinge in mila. Sama sem v ta namen izbrala hidrolat smilja, ki sem ga skupaj s čebeljim voskom, z mandljevim in s kokosovim oljem uporabila za izdelavo hranilne kreme za roke.

Po vsem, kar ste do sedaj prebrali o hidrolatih, si ga zagotovo želite preizkusiti tudi sami. Namesto da bi ga kupili, ga lahko izdelate kar doma! Na sredino večje posode položimo pokrovček ali ploščat kamen, na katerega damo steklen kozarček. Pri tem bi opozorila, da v kolikor se odločite za pokrovček, takšnega hidrolata ne uporabljajte za nego obraza (lahko vsebuje delce kovin), ampak raje kot dišavo v izparilniku, za odišavljanje prostora ali oblačil. Okrog lončka položimo rastlinski material (npr. žajbelj ali sivko) in ga prelijemo z destilirano vodo. Posodo pokrijemo z narobe obrnjeno pokrovko, nanjo položimo vrečko z ledom in postavimo na kuhalnik. Voda naj zavre in nato rahlo vre, da se na spodnji strani pokrovke ustvari kondenz, ki kaplja v kozarček na sredini lonca. Ko se led stali, ga takoj nadomestimo. Čas trajanja postopka je odvisen od tega, koliko hidrolata želimo pridelati. Ko se kozarček napolni, ga vzamemo iz lonca in pred uporabo počakamo, da se ohladi.

Večina hidrolatov, ki so dostopni na trgu, je pridobljenih s parnim destilatorjem, pri čemer se v velikih bakrenih kotlih segreva rastlinski material, iz katerega se izločijo učinkovine. Pri praktičnem delu seminarske naloge sem v šoli hidrolat pridelala kar z aparaturom za destilacijo. Ta način pridelave je zamudnejši, saj traja kar nekaj časa, da začne destilat kapljati v čašo, medtem ko je pri domači izdelavi hidrolata postopek hitrejši.

Kljub slabšemu poznavanju hidrolatov med ljudmi sem med pisanjem seminarske naloge ugotovila, da je tema zelo obširna in vedno greš lahko še globlje in širše. Naravna kozmetika se tudi v Sloveniji vedno bolj razvija, odpirajo se nova podjetja, ki želijo naravne vire čim bolj izkoristiti.

Po uspešno opravljeni seminarski nalogi sem v letošnjem šolskem letu na povabilo profesorice Nike Cebin sodelovala na Slovenskem festivalu znanosti z mednarodno udeležbo. Posnela sem video, ki je osnovan na mojem delu v preteklem šolskem letu. Moje zanimanje za to področje se je kasneje še okrepilo, zato sem se odločila, da bom seminarsko nalogo razširila v raziskovalno. Pri raziskovalnem delu je v ospredju izdelava kozmetičnih izdelkov z vključujočimi eteričnimi olji in hidrolati s poudarkom na trajnosti naravnih virov.

Iskreno se zahvaljujem profesorici Niki Cebin, ki me je povezala s Kemijskim inštitutom v Ljubljani, kjer bom v februarju začela s praktičnim delom v mednarodnem timu, česar se že zelo veselim.

novinarka
Anja Vračnik

ilustratorka
Marjeta Čater Timer

“Straight from Hollywood”

MMXX /
MMXXI - 2

MLADIKA

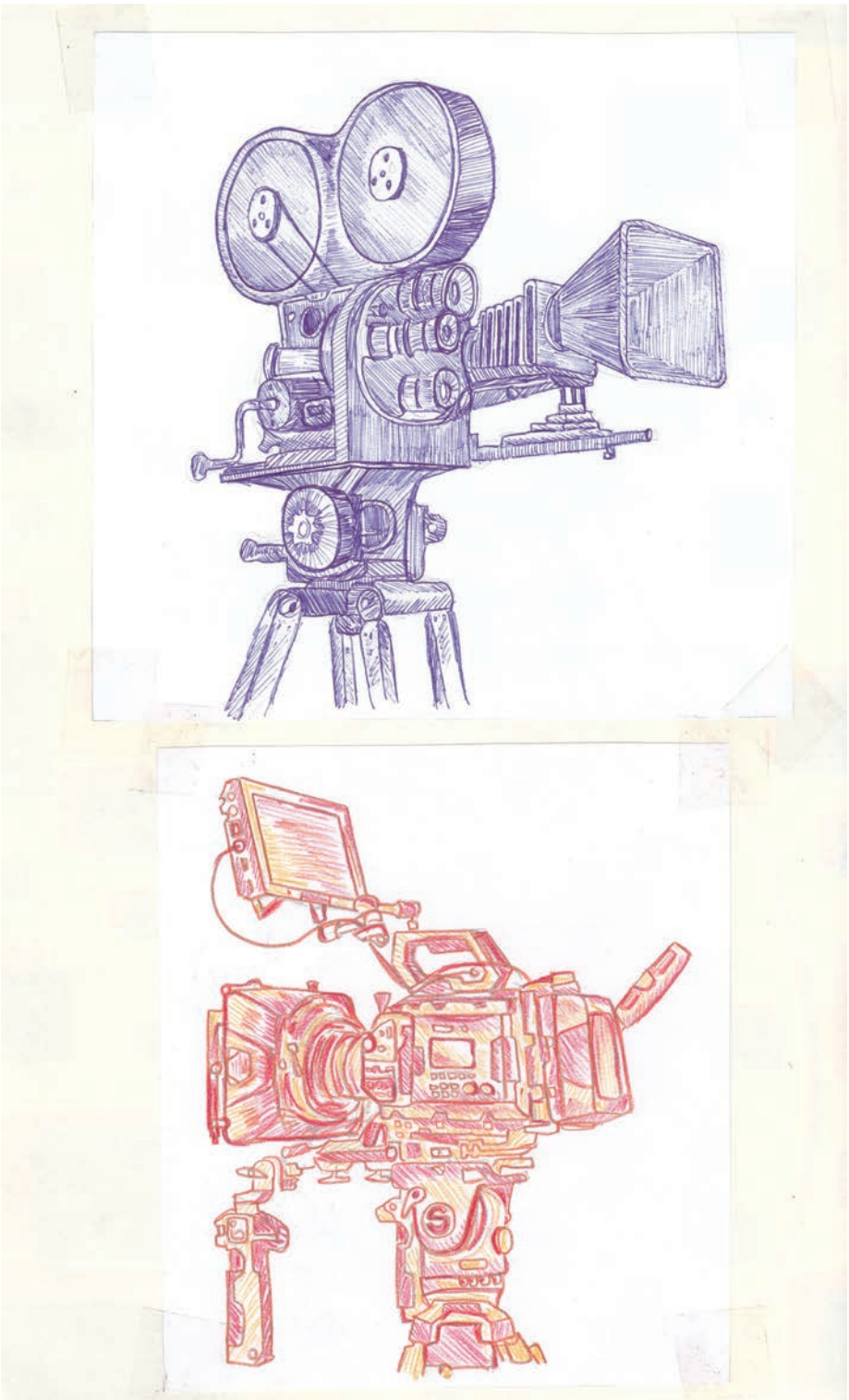
Slovenci smo lahko ponosni na še eno osebo, ki se je uspešno prebila na svetovni trg. Govorim o slovenskem režiserju Mitji Okornu. Če ne veš, kdo je to, si moral zadnjih nekaj mesecev živeti pod skalo, saj se veliko govori o njegovem prvem hollywoodskem celovečercu z naslovom Leto življenja (Life in a Year).

Mitja Okorn, ki nas je že navdušil s filmoma Pisma sv. Nikolaju in Planet samskih, nam je tokrat postregel z ganljivo ljubezensko zgodbo. IMDb je film ocenil z oceno 5,4/10, a se mi vseeno zdi, da je film zagotovo vreden ogleda.

Zgodba govori o 17-letniku Darynu, ki ima s svojim očetom natančno določen načrt, kako želi oziroma kako bo izpeljal svoje življenje. Čeprav je izredno priden, marljiv in pameten dijak, ki želi priti na prestižno ameriško univerzo Harvard, in je kapetan tekaške ekipe, drži celo nekaj rekordov in vsako jutro teče že pred sončnim vzhodom, pa mu gredo po glavi tudi druge stvari. Mnogi boste takoj pomislili na ženski spol. Niti se ne motite tako zelo, toda pri Darynu je na prvem mestu rap. No, dokler na tihotapljenju na koncert ne spozna čudovitega dekleta z modrimi lasmi, ki mu v bežanju pred varnostniki zakliče svoje ime – Issabele. Daryn jo išče po vseh socialnih omrežjih, a vse kaže, da dekle sploh ne obstaja. Nakar pa jo nekega dne opazi v sladoledarni, ko teče mimo nje. Takoj pokliče svoja prijatelja in skupaj vstopijo v sladoledarno. Issabele ga prepozna in zelo hitro odslovi. To pritegne Darynovo pozornost, zato stopi iz svoje cone udobja in ji pred vsemi zarepa lasten freestyle, s čimer jo očara, čeprav ona tega ne pokaže. Dogovorita se, da jo lahko po službi pospremi domov. Postajata čedalje boljša prijatelja in kmalu se tudi Issabele zaljubi vanj. Ko skušata izvesti kaj bolj intimnega, kot je preprost poljub, Daryn odkrije, da ima Issabele raka. Živela bo še leto dni. Daryn se odloči, da ju to ne bo ustavilo na poti do sreče in da bo Izzy doživela svoj happily ever after, zato skuje načrt in vanj vključi vse mejnike, ki naj bi jih človek doživel v svojem življenju. In potem? No, če te zanima, si poglej film. V zgodbi o najstniški ljubezni in odraščanju igrata glavno vlogo Jaden Smith, za katerega je bila zgodba pravzaprav tudi napisana, in Cara Delevingne. Ko so iskali igralko za žensko vlogo, se Mitji ni zdela nobena primerna, nakar mu je njegov asistent priporočil Caro. Mitja je tako na Youtubu pogledal kar nekaj best scenes of Cara in bil popolnoma navdušen. Snemanje naj bi potekalo zelo sproščeno, v intervjujih je povedal, da so se nekajkrat vsi skupaj zvečer zabavali, a da je Hollywood popolnoma drug svet od našega in da se nekako ni mogel vključiti vanj. Film je bil končan že leta 2017, a je moral zaradi sporov med igralci, producenti in še kom nekaj let “čakati v garaži”. Ja, tudi v Hollywoodu ni vse rožnato.

Še zanimivost s snemanja: V enem izmed prizorov so morali posneti ježka, kako se približuje kameri. Ko so režiserja vprašali, kako so posneli to sceno, je v smehu pojasnil, da so za njim spuščali vodo, in ker se je ježki bojijo, so tako dosegli, da se je ježek premikal v pravo smer.

Film ima vse, kar mora imeti dober film: zabavne trenutke, kjer se na glas krohotaš, žalostne trenutke, kjer jokaš kot dež, polno življenjskih naukov in dobro glasbo. Če te zanima, kaj se lahko ustvari s trdim delom in z motivacijo, ti ogled filma Leto življenja močno priporočam.

novinarka
Manca Kraševce

grafika
Fedja Kovič

Zakaj na Ledino

Kje so že dnevi, ko sem izbirala gimnazijo, se ponoči zbudala prepotena in se obremenjevala, ali sem izbrala pravo. Pri odločanju, kam naprej na srednjo, si bombardiran z milijonom informacij, ki izbiro kvečjemu le otežijo. Na vsakem informativnem dnevu, ki se ga udeležiš, ti postrežejo z enimi in istimi podatki, kako super je njihova šola, kako vrhunske rezultate na maturi imajo ter da imajo v menzi kar pet menijev plus vegetarijanskega. Ker se spominjam, kako negotova sem bila glede prehoda iz osnovne v srednjo šolo, ti kot izkušena ledinska veteranka lahko postrežem z mnogimi razlogi, zakaj je Ledina prava gimnazija zate in ti olajšam odločitev.

Ko vprašam ledince, kaj je njihova najljubša stvar na šoli, mi večina v prvi sekundi postreže z odgovorom vzdušje. Mnogi trdijo, da so že ob prihodu na šolo zaznali dober vajb in družinsko razpoloženje, ki veje iz učilnic. Pozitivno vzdušje se kaže tudi v deljenju božičnih piškotov v času praznikov, tarok turnirju in turnirju polaganja rok med glavnim odmorom ter na sploh v dobrih odnosih med dijaki različnih oddelkov in letnikov. Dinamika med dijaki in profesorji je usklajena, dijaki pa se z njimi zelo dobro razumemo, saj so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Dobri odnosi so na Ledini prioriteta, saj vsi vemo, da kreirajo vsakdan vsakega dijaka.

Ledina ponuja tudi širok spekter šolskih in obšolskih dejavnosti, krožkov, tečajev, projektov, tekmovanj, mednarodnih izmenjav in natečajev, med katerimi boste zagotovo našli nekaj, kar vas bo veselilo in kjer boste razvili svoje potenciale ter spoznali dijake iz drugih letnikov in oddelkov. Dijaki naše šole se ukvarjajo z najrazličnejšimi aktivnostmi, in sicer z gledališčem, s kreativnim pisanjem, z likovnim ustvarjanjem, s športom, z debatiranjem, računalništvom in še z mnogo več. Najdete jih v najštevilčnejših krožkih, če omenim le nekateri izmed njih: bralni klub, debatni krožek, joga, šolsko glasilo Mladika, plesna skupina Sokolčice, programiranje, krožek študijskega risanja, dramska skupina Carpe diem.

Dijake na Ledini odlikuje raznolikost, saj prihajajo iz najrazličnejših okolij, vendar so med sabo povezani, odprti in vedno pripravljeni pomagati. Če naletiš na učne težave, se obrneš na šolske tutorje; to so dijaki starejših letnikov, ki blestijo pri določenem predmetu in so ti pripravljeni zastoj pomagati, da popraviš cvek pri matematiki. Ali fiziki. Ali nemščini. Le pridi do šolske svetovalke in našla ti bo tutorja za karkoli.

Poleg vsega se lahko pohvalimo tudi z zelo dejavno Dijaško skupnostjo Gimnazije Ledina, ki ves čas šolskega leta organizira različne dogodke. Moji najljubši so: izrezovanje buč za noč čarovnic, pošiljanje srčkov za valentinovo, Ledinska čestitka, zabavna božično-novoletna prireditev, ki bo v vas sprožila iskrico pravega ledinskega duha, in zaključna prireditev Vugiji. Ta je dobila ime po ravnatelju Romanu Vogrincu, na njej pa dijakom, profesorjem in uslužbencem na šoli podelimo nagrado vugi za izjemne uspehe v iztekajočem se šolskem letu.

Velika prednost Ledine, vsaj zame, je tudi to, da je v neposredni bližini železniške postaje in središča mesta, kar dijakom, ki se vozijo z vlakom ali avtobusom, zelo olajša pot v šolo.

Če že nizam dejstva, lahko pripomnim, da je neposredna bližina Spara in Hoferja kar velik plus, ko si med glavnim odmorom za malico zaželiš tople sirove štručke. Pekarna Pečjak je z rogljički, navihančki in s sirovimi polžki prav tako za vogalom, če pa si tiste sorte, ki si za malico privošči burek, pa tudi do Nobla ni prav daleč.

Poleg vsega naštetega se moram ustaviti tudi pri tem, kako praktično kul je naša stavba. Vse rože lončnice imajo na lončkih prilepljena imena, široke okenske police, ki gledajo na ljubljanske ulice, pa so kot nalašč na sedenje in čakanje na pouk. Poleg vseh prostorov za henganje – zelene sobe z blazinami za počitek, sive sobe, namenjena zbiranju in druženju, miz in blazin za sedenje in učenje, razpršenih po šoli – je moje najljubše mesto na Ledini kotiček za učenje v drugem nadstropju, kjer sediš za mizo, obkrožen z akvariji z ribami in s terariji. Žal je kotiček pogosto zaseden, zato sem ga v svoji štiriletni gimnazijski karieri uporabila le nekajkrat.

Še nekaj, kar je vredno izpostaviti, je predbožični čas na Ledini. Če odštejemo vsa ocenjevanja v tistem obdobju, mi lahko mnogi pritrdijo, da je to daleč najboljši čas v vsem šolskem letu. Na hodnikih se predvaja božična glasba, v skupnih prostorih se pogosto delijo piškoti, profesor Pavliha se obleče v božička. Najbolj mi bo ostalo v spominu petje božičnih pesmi med glavnim odmorom ob spremljavi kitare izpod prstov profesorja Cotmana in obdarovanje skrivnega božička med dijaki v našem oddelku vsa štiri leta, tudi med šolanjem od doma.

Lahko bi naštela še ogromno stvari, spominov in drobnih razlogov, zaradi katerih mi bo hudo, ko bom šolo za vedno zapustila in se odpravila na novo pot proti faksu. Seveda smo imeli tudi težke trenutke, dneve, ko bi najraje obupala, in ko sem se spraševala, koliko mesecev gimnazije moram še preživeti, vendar če bi se na gimnazijo vpisovala še enkrat, se ne bi nikoli odločila drugače. Veliko je sicer odvisno od kombinacije profesorjev, ki ti je dodeljena, in v kakšnem razredu pristaneš ter ali se s sošolci razumeš, ampak Ledina ima potencial, da ti zagotovi odlično gimnazijsko izkušnjo. Meni jo vsekakor je.

Nisi gledu, nisi žven!

Nova Mladika, nov najin članek. O čem? O spominih na otroštvo, seveda! V prvem članku sva pisali o hrani in pijači, ki jo je jedel in pil vsak izmed nas, in če poveva po resnici, sva očitno zadeli terno, ker je imel članek zelo dober feedback. V tej številki bova pisali o vseh risankah, serijah in filmih, s katerimi smo si v otroštvu krajšali čas. Mogoče ste na kaj že pozabili in si boste med počitnicami z veseljem vzeli čas in se vrnili v brezskrbno otroštvo.

živ žav

Se še spomnite, kako smo vsako nedeljo ob sedmih zjutraj skočili pokonci in zdirkali pred televizor, da bi si Živ žav pogledali od začetka do konca? Mislím, da zdaj nikomur od nas ne diši vstajanje tako zgodaj, sploh pa ne med vikendom. Živ žav je še vedno na sporedu vsako nedeljo na RTV SLO 1, le da so se risanke, ki se predvajajo, močno spremenile.

telebajski

Res si moral živeti pod kamnom, če ne poznaš te izjemne oddaje. Glavni junaki Tinki binki, Lili, Dipsi in Po so od vsakega malčka prejeli največjo možno pozornost. Ko si se v modrih hlačah in karirasti srajci usedel pred televizijo, dobesedno buljil vanjo, čakal, da zaslišiš slavni klic “Čas je za telepapa”, in mahal telebajskom, si bil zagotovo najsrečnejši otrok na tem planetu.

krtek

Kar se tiče najljubših risank našega otroštva, je Krtek zagotovo najina. Komu mali prikupni krtek z lopatko ne bi prirasel k srcu? Vse se dogaja na travniku, kjer se krtek sooča z različnimi prigodami, pridružijo pa se mu tudi najboljši prijatelji miška, zajček in ježek. Poleg risanke obstajajo tudi knjige. Najina najljubša je zagotovo Krtek in kamilica.

avtomobili

Če bi imela možnost posoditi glas risanemu junaku (kar si močno želim), bi ga z največjim veseljem posodila Dajzu. Prikupni avtomobilčki vseh barv, oblik in spolov so bili pravi hit. Tako zelo so bili uspešni, da so doživeli kar tri dele. Neučakani mladi dirkalnik Strela McQueen se med pohajkovanjem po ameriški cesti Route 66 znajde v majhnem zaspanem mestu. Toda cestna princesa Purška, starodobni župan in zarjaveli vlečni tovornjak Dajz mu pomagajo spoznati, da v življenju obstaja mnogo več kot le zmage na dirkališčih.

H2O – ob dotiku z vodo

Verjetno smo vsa dekleta (morda tudi fantje) nekoč sanjala, da bi se spremenile v morske deklice, tako kot se to zgodi Emmi, Rikki in Cleo v avstralski nadaljevanki H₂O. To jim na začetku povzroča precej težav, vendar ob pomoči Lewisa uspejo obdržati svojo skrivnost. Odkrijejo, da imajo posebne moči, s katerimi lahko nadzorujejo vodo, kar jim velikokrat pride prav.

čebelji film

Če smo čisto pošteni, je film rahlo čudaški. Kako hudiča se človek zaljubi v čebelo?! Če odmislimo to podrobnost, nas film pouči o življenju čebel. Kaj vse je

potrebno, da ljudje dobimo med. In kaj bi se zgodilo, če bi se čebele dejansko uprle, tako kot se je Berry Banson. Čebelji film je lahko zelo dobra tema za pogovor, medtem ko pri babici obiraš borovnice in se z bratrancem pogovarjaš o tem, kok bi blo zanimivo, če bi mele čebele svoje avtomobilčke in parking pred borovnico. Naj poudariva, da so bile vse osebe, ki so sodelovale v tem pogovoru, starejše od osemnajst let.

winx club

“Če mika te, ne reci ne, pridruži se nam!« Tako se je začela prva sezona priljubljene serije o vilah, ki se šolajo na Alfei, šoli za vile. Pet prijateljic, Bloom, Stella, Flora, Musa in Tecna (kasneje se jim pridružita še Aisha in Roxy), se sooča z različnimi izzivi in problemi, ki jim jih zakuhajo triksice, pri premagovanju ovir pa jim pomagajo specialisti z Rdeče fontane. Če nimaš boljše zaposlitve, si zagotovo lahko pogledaš vse dele še enkrat, vse od Charmixa do Believixa!

nodi

“Prihaja Nodi (Nodi!) in avto že hrumi (brum brum brum), prihaja Nodi (Nodi!), mesto daleč ni, prihaja Nodi (Nodi!), vpijemo hura! Veselo vozi in trobi, s sabo nas bo vzel, Nodi je prišel!” je po vseh mestih in vasicah odmevala pesem slavnega Nodija, navihanega škrate z modro kapico z zvončkom. Z malim avtom hupa po ulicah Mesta igrač. Kot skrben taksist hitro in varno pripelje prebivalce mesta točno tja, kamor želijo, ob tem pa se vedno zaplete v zmešnjavo. Vendar se, na srečo, vedno vse uredi.

šrek

Prvi film o Šreku je izšel leta 2001, še preden je bil kdorkoli od nas rojen, zadnji pa točno pred desetimi leti in še vedno je neizmerno popularen. Zgodbo zagotovo vsi poznamo, vsi pa nedvomno poznamo tudi najbolj znano pesem All star. Šreka lahko gleda vsak kadarkoli. Tudi ob štirih zjutraj po divji zabavi, ko se ne zavedaš več samega sebe, Šreka ne pozabiš (based on true story).

wipe out

Verjetno nisva bili edini, ki sva bili prepričani, da bi vse ovire premagali bolje kot tekmovalci, ki so skakali po različnih premikajočih se blazinah nad bazenom, plezali po spolzkih stenah, se prebijali skozi blato, skakali po ogromnih žogah in poskusili priti do cilja. Vseeno pa misliva, da so se tekmovalci prav tako zabavali kot mi na drugi strani zaslonov.

high school musical

Čudovit in eden izmed najinih najljubših muzikalov (pa naj bo še tako cheesy) je vse glasbene in košarkarske nadobudneže osrečil s tremi deli. Ljubezenska zgodba med Troyem in Gabriello, po kateri je verjetno hrepenela vsaka deklica, se prepleta z raznoraznimi komadi in problemi – od tega, da se mora Troy odločiti med glasbo in košarko, do stalnih motenj vzvišene Sharpay Evans, ki si še bolj kot Troya želi imeti vse pesmi, ki jih tiha Kelsi napiše le za Troya in Gabriello. Vsak se lahko v obdobju najhujših ocenjevanj poistoveti s pesmijo We’re all in this together, ki jo zasedba zapoje ob koncu prvega dela; če pa si pravi fen, se naučiš še koreografijo.

Turistični vodič po centru Ljubljane

MMXX /
MMXXI - 2

MLADIKA

Ljubljana je najlepše mesto v Evropi. Je kraj mnogih družbenih ureditev in vaških običajev, ki se od razpada Jugoslavije prenašajo iz roda v rod ter tako krepijo svojo prepoznavnost. Natančno študiranje tega vodiča priporočamo tako tistim, ki se bodo vpisali na Ledino, da ne bodo izpadli kot zadnji loleki, ki se čudijo nad eminentno lokacijo naše šole, kot tudi sedanjim ledincem, da si osvežijo spomin o vsem dobrem, kar se da povedati o naravnem habitatu ledincev.

lpp
Po Ljubljani se lahko prevažamo v LPP-jih. Kljub uporabnosti pa imajo ljubljanski avtobusi svoje pomanjkljivosti. Hja, tudi najboljšim se zgodi! Na polnem avtobusu, kjer primanjkuje osebnega prostora, je dihanje oteženo in primerljivo z dihanjem visoko v Zemljini atmosferi. K neprijetnemu položaju sodijo tudi neprimerni pogledi dedka (in seveda babice), ki po možnosti sedi deset centimetrov stran od tebe. Že zaradi tega je podražitev urban nesprejemljiva in neetična. Avtobusi so varen in učinkovit način prevoza; razen ko eksplodirajo, vendar se to zgodi redkeje kot 29. februar. Na avtobusu smo lahko tudi blagoslovljeni z darilom Boga, bolj znanim kot tvoj sanjski moški, ki žal izstopi na naslednji postaji ali pa je v spremstvu svoje punce. Pismo rosno!

nobel burek
Če nam avtobus zataji, se lahko k najbližjemu Nobel bureku odpeljemo s kavalirjem. V centru Ljubljane sta dva Nobla, kot je tudi pričakovano glede na njegovo popularnost in uspeh, ki bi se ga najlažje primerjalo z uspehom slovenske vlade. Najpogostejše stranke Nobel bureka so večinoma prijatelji z juga, pa tudi slabše znani čapci. Čapci so posebna vrsta južnjakov, v bistvu so Slovenci, ki se obnašajo in ponašajo kot južnjaki.

ćopova
Ćopova ulica je najbolj znana ulica v Ljubljani. Po njej se potepa več različnih družbenih ureditev, kot je živalskih vrst v živalskem vrtu. Sprehod po Ćopovi je kot pot v Narnijo, kjer nikoli ne veš, kaj te čaka. Med znamenitosti na Ćopovi uvrščamo McDonald’s, Spar, Fluffy Puffy, Mlinar in Athlete’s Foot. Opazite lahko, da je tem lokacijam skupno to, da so poceni, razen Athlete’s Foot, ki je bolj primeren za punjaše, in Fluffy Puffy, v katerega se po navadi napotimo le ob pomembnih dogodkih ali ko nam časti prijatelj punjaš. Lokacije kot McDonald’s pa so primerne za vse ljudi. Nekateri menijo, da je hrana tam dobra, sploh če pogledamo, kako poceni je. Na Ćopovi ulici lahko velikokrat opazimo prijatelje z juga. Prepoznamo jih po široki drži, črnem brezrokavniku, pederki, air max čevljih, gucci kapici in tesnih kavbojkah.

tromostovje
Če nadaljujemo pot po Ćopovi navzdol, bomo naleteli na naslednjo znamenitost – Tromostovje. Vendar to ni tisto, zaradi česar si je vredno ogledati ta kraj. Našo pozornost pritegne slovenski državljan, ki se ponaša z bogato kulturo slovenske glasbe. Gospod nosi tradicionalno slovensko oblačilo, prepoznamo pa ga tudi po nekoliko bolj rdečem obrazu in zardelem nosu. Opazimo ga lahko vsak letni čas ne glede na vreme ali epidemično sliko. Gospod ne spada le v družbeno ureditev

Slovencev z vaškimi običaji, ampak tudi v skupino čudakov, ker – bodimo iskreni – kdo bi si izbral harmoniko za inštrument.

makalonca
Makalonca je zbirališče mladoletnih najstnikov, ki hočejo dajati vtis polnoletnosti. Večina mladih deklet, ki obiščejo ta bar, se po Instagram storyjih rada petelini s tem, zato se slikajo s koktajlom v roki, v ozadje pa dajo pogled na Ljubljanico ali na noge pajdašic. Po druženju je težje priti po stopnicah, ki vodijo od Makalonce na površje, kot imeti zaključeno pozitivno oceno pri profesorju, ki te ne mara.

romeo
Romeo nasprotno od McDonald’sa, ki je bolj za pripadnike nižje družbene ureditve, privlači bogatejše prebivalce Ljubljane. Tam lahko opazite tudi kakšno od Tiktok zvezd Ljubljane, ki se v svojih videih osredotoča predvsem na svoje bolečine (tj. kako ga nobena noče ali kako mu vse lažejo) in se iz svojih bolečin velikokrat pošali z različnimi besednimi igricami (sPAIN, PAINTing, salad brez la in podobno). Med videi zelo rad pije monster ali jabolčni sok, v ozadju pa ima LED-lučke. V Romeu je treba naročiti palačinke.

emporium
Za pripadnike višje družbene ureditve je na voljo Galerija Emporium. Trgovina izkazuje svojo veličino na vogalu Trubarjeve in Miklošičeve ulice. Za ostale smrtnike pa je v smeri Trubarjeve ulice proti Zmajskemu mostu le nekoliko oddaljen second hand shop. Žal se je Emporium ob trenutni situaciji znašel v nekoliko neprijetnem položaju. Enako kot njegova sosedra – cerkev Marijinega oznanjenja – trenutno trpi za veliko izgubo strank, a v primerjavi z Emporiumom je cerkveni dom tega že navajen, saj v našem dolgem poznanstvu še nismo zapazili žive duše, ki bi prestopila njegov prag.

gimnazija ledina
Ko že ravno govorimo o domovih ... Gimnazija Ledina je drugi dom približno 800 dijakom. Tolikšna količina mladih vodi do mnogo trač profilov na Instagramu. Glede na njihovo številčnosti bi si mislili, da se na Ledini dejansko dogaja kakšna zanimiva stvar ali drama. Razočaranje! Zadnja “zanimiva” beseda je bilo tračanje ledinskih profesorjev in profesorice.

Odlična lokacija šole nudi dijakom veliko izbire, kam po malico. Ker je v šoli dostopna šolska malica, tukaj ne gre za zadovoljevanje osnovne potrebe po preživetju, temveč za izražanje statusnega simbola. Med dijaki je najbolj priljubljen Pečjak. S svojo zažgano kavo in neokusnimi rogljički prebudi veselje v vsakem dijaku, ki se tja odpravi. Vsakodnevne črede dijakov, ki uberejo pot v Pečjaka, spominjajo na veliko selitev narodov ali velike selitve afriških zeber. Od navadnih živali pa nas loči prefinjena sposobnost prečkanja reke preko mostu. Lahko pripomnim, da se nas, dijake Ledine, loči od živali tudi po videzu, česar ne moremo trditi za dijake drugih gimnazij, kjer je živalska podobnost dokaj pogosta.

dobri, boljši,
ledinci

novinarki
Tajda Tomšič
Ajša Jakoš Vasle

fotograf
Tim Topić

Kalina Šušteršič

Nekonformistka, spontana, ustvarjalna, vedoželjna, strastna. Takšna je Kalina Šušteršič, dijakinja 4. letnika. V prostem času je didžejka, poleg tega pa še slika, riše, pleše, hodi v galerije in hribe ter kolesari, zato je njen najljubši letni čas pozna pomlad oz. zgodnje poletje. Rada posluša videoeseje in avdioknjige, razmišlja, debatira, išče novo glasbo v trgovinah z vinilkami, opazuje ljudi, dirka z rolerji po ljubljanskih ulicah in počne še veliko drugih zanimivih reči. Prvo mesto med njenimi najljubšimi filmi si delijo Cloud Atlas, A Clockwork Orange in Mr. Nobody, najljubši knjigi pa sta Steinbeckov roman Vzhodno od raja in Camusov Tujec. Njen moto se glasi: “Ni važno, kaj si mislijo drugi, dokler si zadovoljen sam s sabo. Večino časa si sploh nič ne mislijo.”

Njena DJ-kariera se je pričela pri šestnajstih letih (čeprav je elektronsko glasbo poslušala že prej), ko je hodila plesat v klub K4, sprva z najboljšo prijateljico, kmalu pa tudi sama. Postala je kar klubski inventar, uživala je v glasbi in atmosferi, zanimalo pa jo je, kdo dela projekcije in kakšen je pogled z zornega kota didžeja. Bila je tako radovedna, da je potrkala na vrata tehnikov, ki so bili veseli njenega navdušenja in so jo sprejeli medse. Do svojega 18. leta je bila “the resident child” K4, postala je celo promotorka. Tam je spoznala prijatelje in umetnike, ki so ji pomagali pri raziskovanju klubske scene in dogajanja v zakulisju, med drugim tudi Črta Trkmana (Terranigma), svojega “mentorja”. “Prav pojedla sem vse znanje, ki mi ga je predal, pa še vedno mu ne dam miru. Če bi izbrala kogarkoli za svojega idola (pa res sovražim to besedo, ker ga prav gotovo ne častim kot boga), bi bil to on,” pravi Kalina. Njen prvi in hkrati najljubši nastop ali gig je bil v Centralni. Sprva je bila tako nervozna, da “sem se skoraj pojedla”, a kasneje je ugotovila, da je prav zabavno. Najraje izvaja old school funky/disco house in UKG, čeprav bi se težko odločila zgolj za enega.

Njen najljubši spomin iz gimnazije bo za vedno ostal astronomski tabor, kjer so si dali duška. A profesorji so jim zasegli alkohol, ga razstavili v jedilnici in na izrednem sestanku dramatično zlili v lijak, seveda ob burnem vzklikanju dijakov. “Predstavljaš si lahko profesorja Belino, kako namrščen, a še vedno s prikritim nasmehom, stran zliva steklenico vodke.”

Njen najljubši predmet je filozofija, saj je poglobljeno razmišljanje eden od njenih hobijev. Zabavno ji je secirati ideje in koncepte, ki jih je včasih dojemala kot samoumevne. Če bi morala izbrati predmet, ki ji je najmanj pri srcu, bi izbrala ruščino, saj pravi, da ni ravno jezikoslovka. Tudi njena ljubezen do biologije je letos, ko jo je izbrala za maturo, nekoliko usahnila. Še vedno se ni odločila, kaj bi študirala, a razmišlja o smeri multimedija na FRI, saj so tovrstna znanja zelo uporabna v današnji digitalni dobi. Zanimajo jo tudi glasba, psihologija in umetnost. Njena sanjska služba vključuje projektno delo, kreativnost in inovativno reševanje problemov.

Ledincem svetuje: »Hodite v šolo! Nujno! Obvezno! Sodelujte v dijaški skupnosti, debatirajte s profesorji pri predmetih, ki vas zanimajo, pa tudi pri tistih, ki vas ne (mogoče vas potem bodo), ne se (preveč) sekirati za ocene, ampak dajte še vedno vse od sebe. Pa lepo vas prosim, ne prikrajšajte sveta za svoje talente samo zato, ker vas je sram. Samo enkrat živiš, daj si duška na Ledinski čestitki.»

Gašper Kordež

Gašper Kordež je dijak 4. letnika, ki se v prostem času zelo rad ukvarja s fotografiranjem športnih avtomobilov in dirkalnikov. Prvič se je s tem začel ukvarjati v osmem razredu. Na socialnih omrežjih je začel slediti profesionalnim fotografom, ki so ga s fotografiranjem navdušili. Nato je na internetu začel iskati dogodke, kjer bi dobil priložnost za fotografiranje športnih avtomobilov in dirkalnikov. Nekatere priložnosti fotografiranja eksotičnih in zanimivih avtomobilov planira že mesece vnaprej in vedno poskrbi, da je na tisti dan prost. Njegov zgled so profesionalni avtomobilistični fotografi, ki potujejo okoli sveta in fotografirajo najredkejše avtomobile iz zbirk zasebnih zbirateljev. Nikoli mu ni bilo treba iskati navdiha za fotografiranje, saj je ta do sedaj vedno prišel sam od sebe. Stvar je preprosta: “Če ne bi čutil strasti do tega, ne bi imel navdiha in se s tem tudi ne bi ukvarjal,” pravi.

Gašper meni, da je pri dobri fotografiji treba upoštevati pomembnost ozadja objekta in kontrast barv ter osvetljenosti. Če bi hoteli, da slika izstopa od povprečja, bi morala biti fotografija tehnično dobro izpeljana ali pa bi morala od drugih izstopati na svoj zanimivi način, pravi. Kar bi si želel vedeti, preden se je začel ukvarjati s fotografiranjem, je, kako pomemben je polarizacijski filter. To je namreč filter, ki v večini primerov odstrani nezaželene odseve svetlobe in omogoči bolj podrobno sliko neba. Ta se najbolj odraža ravno pri fotografiranju avtomobilov. Večino stvari pri fotografiranju pa se tako ali tako naučiš skozi čas in iz izkušenj. Pravi, da so zaenkrat njegove fotografije še daleč od tega, kar si želi, da bi bile. S časom, z novimi priložnostmi in boljšo opremo pa se bo v prihodnosti že približal svojem idealu.

Iz ledinskih let bo najbolj pogrešal druženja s sošolci in trenutke neresnosti, sploh tiste, ki so ga zaradi smeha spravili do solz. Najmanj pa bo pogrešal to, da si mora pred testi vlivati lažno samozavest in si govoriti, da bo že nekako speljal. Ampak tudi tako se je kdaj treba znajti. Gašper je velik ljubitelj narave in njene lepote. Njegov najljubši predmet je geografija, saj jo najlažje poveže z znanjem, ki ga je pridobil z izkušnjami. Poleg fotografiranja mu dolgočasne dneve popestrita gorsko kolesarjenje in potepanje po naravi, ki mu vedno znova ponudita novo dozo nujnega adrenalina.

Mladi fotograf ledincem svetuje, naj si najdejo nekaj, do česar bodo čutili strast, nekaj, kar jim bo omogočilo pobegniti od šolskih obveznosti in skrbi, saj jim bo to olajšalo njihovo potovanje skozi srednješolska leta in hkrati ponudilo možnost za razvoj različnih veščin. Pravi, da sam ni nikoli pomislil, da bi opustil svoj najljubši hobi, ki mu vedno pričara polno lepih spominov. V prihodnosti si želi veliko priložnosti za potovanja, raziskovanje in odkrivanje novih stvari. Nepredstavljivo se mu zdi, da bi bil kjer koli brez fotoaparata, saj z njim posname vse, kar ga obdaja in navdihuje.

MMXX /
MMXXI - 2

MLADIKA

Vodilo vseh nas

To, kar je in kar se dogaja.
Nekaj, kar se zgodi in kar vedno obstaja.
To, kar nam se dobro sliši in se ritmu vedno prilagaja.

Pojem ta skrivnostni, ki združuje nas,
občasno osrečuje in od vedno tudi povezuje.
To je tisto, kar se rodi v nas.
V naši duši, srcu, glavi, obstoji za vekomaj in nikoli ne odide.

Pojem, ki nima začetne postaje, pa tudi končne ne.
Spremlja nas skozi vse življenje. Vodi, usmerja in ohranja.

Ne gre za znanstveni izum in tudi izmeriti se je ne da.
Preprosto sobiva z nami, odkar človeška duša na Zemljo je prišla.
Zanjo ni potrebno logično mišljenje,
le par ušes in človeško življenje.

Nikoli ni sebična, ljubezni ima za vse,
zato tudi prav vsakemu posamezniku posveča se.
Daje nam oporo in upanje v dobro, nekaj, v kar verjamemo mi sami.
Roko vedno nudi naši dlani.

Čustveno nas dopolnjuje in bogati,
izražanje človeka izpopolnjuje,
nas od ostalih bitij razlikuje.

Pomaga nam lahko prav marsikje.
V stiski, veselju ali ob navdihu samem,
kot meni, ki v naravi jesenski pesnim to na samem.

Čustvom našim priložnost spregovoriti da,
ko srce ujame njen pomen, dotaknemo se lahko neba.
Pomaga preživeti nam težavne dni,
naše spomine na ljudi, občutke, kraje in dogodke le še obogati.

Glasba.

Obup

Misli gnijejo v samoti.
Včasih polne upanja,
zdaj prazne so moje oči.
Ne vidim več izhoda.
Sem slepa, ga res ni?

Banalnost žre mi telo.
Vse glasnejša je tišina.
Vsakič enako je nočno nebo.
Kmalu bom le še lupina.

Praznost polni mi srce.
Le pustoto ta duša pozna.
“Sem normalna, se mi meša?” se sprašujem.
Na skrivaj sovražim boga.

Boga, ki nas je ustvaril,
postavil na kruti ta svet.
Ampak potem pomislim: “Je kriv on?”
Saj je le narisal naš portret.

Je mogoče človek človeka uničil,
ga iztrebil, poteptal,
mu iz rok sanje ukradel,
mu sodil in ga obtoževal?

Ali ni prav človek človeka slekel do golega pred svetom,
laži v usta mu dajal,
tešil si sadističen užitek
in se z njegovim lažnim upanjem basal?

Takšne so misli, ki gnijejo v samoti.
Včasih polne upanja,
zdaj prazne so moje oči.
Ne vidim več izhoda.
Sem slepa, ga res ni?

pesnica
Manca Marinko

čas spusti svoj pusti glas v smeh
ki je napol iz včeraj in napol iz danes
in včeraj je lahko minuta
in danes znamenje na licu
odporno na sol in sladkor in zrak
čeprav se ta ohlaja in segreva in odmeva
v meni od včeraj in kot včeraj
in včeraj nosi kratke rokave ampak danes
ni toplo a tali se sneg

pesnica
Manca Marinko

rokave plašča ima vlažne in prašne od pepela
črke na ekranu se pačijo pod kapljami dežja

k sebi stiskam svoje nerodne rime
in jim zatiskam ušesa
ko razmišljam skozi tvoje oči
o deklici ki se stlači skozi peščeno uro
in ima hkrati srce izven telesa
običajno na papirju
nikoli na jeziku
in ker me bliskanje megle
danes še posebej zbada v čelo
razmišljam tudi zakaj
slačiti se do čistejše in glasnejše
in bolj pisane
oblike sebe
ni dovolj za ugriz metulja
ki bi mi odnesel vse kar ne spada ven
nazaj noter

Duma 2021

2021, čas krize,
čas globalizacije in modernizacije,
čas obdavčevanja in vzemanja,
čas neonacizma in neokomunizma,
čas veganov, aktivistov in anarhistov,
konec demokracije in svobode,
čas popolne kontrole nad posameznikom,
čas vladavine avtoritarnih režimov,
denar in moč le za elito.
Ljudje, zbudite se,
ljudje, recite ne,
ljudje, uprite se –
a tudi to ne bo pomagalo.

Duma 2021

Hodila po zemlji sem naši in paralo se mi je srce
o že izgubljena mladost, sedaj z izgovorom
o nič, nespremenljivi nič, v enem tednu novo realnost si vzpostavil
o profesorji, ki za goljufivca in lenuha nas imajo, zgolj dva meseca in pol odmora od
dvanajstih let je
vreden takega naslova in čas boleznι in smrti
o gospod, vlada s fašizmom se spogleduje, načrt tradicije iz suženjstva in sovraštva brsti
o pandemija, vse probleme si podedovala, aktivistom zimzelenim pomagala
a ne zastonj
o starost, še zdaleč ne pomeniš modrosti
o idioti, pa to ne tisti brezglavi veseljaki, pač pa visoko sedeči s slabimi argumenti, z vami
narodi
umrejo
o izgubljena generacija, onemogočena podcenjevana in brez ambicij, najebal smo ga
IN MI SMO PRIHODNOST.

novinarka
Kristina Žuža

ilustratorka
Lian Klančnik-Povirk

Najbolj točna napoved prihodnosti

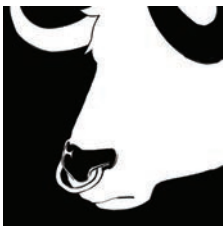
MMXX
MMXXI

/
- 2

MLADIKA

Čeprav se boste hoteli skregati s sosedi, ker jih zadnje leto videte trikrat na dan, poskusite jezo zadržati in se lepo nasmehniti ter jih pozdravite. Raje naštudirajte, kdaj gredo iz hiše, in se jim na široko izognite. Ljubezenskega življenja na žalost še kakšen mesec ne boste imeli.

Vem, da vztrajate v hiši, vendar v dobro svojega mentalnega zdravja pojdite vsaj štirikrat na teden na sprehod in začnite telovaditi, če še ne. Verjemite, pomagalo bo pri problemih s spanjem. V prihodnjih mesecih pecajte fante in dekleta, ne pa korone.

Glede na to, da se vam mood spreminja vsakih deset minut, se pogosto pogovarjajte z bližnjimi, čeprav so to sestra, brat, soseda ali v teh koronačasih benjamin (sobna rastlina). Tolažite se, da bo covid-19 sčasoma izginil in se bo vse vrnilo v normalo, vi pa boste imeli zgodbe za pamet solit svojim otrokom, kaj ste preživeli. Vse bo še dobro.

Če ste rak tipa A, pojdite kdaj ven, sprostite ves stres, ki se je nabral, in si organizirajte vsa ocenjevanja in druge opravke, ki jih še morate opraviti. Če ste rak tipa B, se poskusite več pogovarjati s prijatelji, saj mislijo, da ste ekstremno oddaljeni in jih ne marate.

Zavedajte se, da imate prijatelje in družino vedno na dosegu roke, če boste potrebovali pomoč. Izogibajte se toksičnih fantov in deklet ter bodite uvidevni do tistih, ki vas hočejo nanje opozoriti. Ste ustvarjalna duša, čeprav tega morda še ne veste, zato raziskujte to področje.

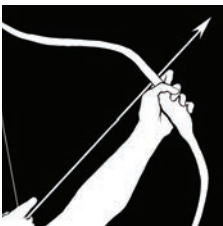
V šoli vam bo šlo odlično, s profesorji se razumete in vse imate pošlihtano. Poleg šole imejte on dial tudi prijatelje in se redno slišite z njimi. Pišite svojim dragim, saj pričakujejo vaše sporočilo, zato kar pogumno. In nikar ne pozabite zamenjati posteljnine, ker je že dolgo niste.

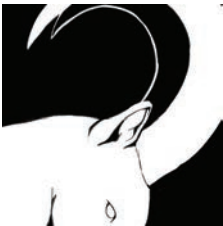
Vaši sosedge, prijatelji, starši in vsi, s katerimi imate stike, se dobro zavedajo vaše glasnosti in polne socialne baterije, zato bodite uvidevni do njih in jih povprašajte, ali so v redu. Povejte jim, da ste vedno tukaj zanje. Če ste pogledali že vse na Netflixu, boste našli kaj novega na Stremiu.

Vsi vemo, da čakate konec karantene še bolj kot drugi, da se lahko spet družite s svojo skupino in ponočujete pozno v noč. Mislite na to, da se tako počutijo tudi vaši prijatelji, zato boste imeli še boljše zabave, ko bo vsega konec. V ta dobrih kavbojkah boste kmalu našli 20 evrov.

V naslednjem mesecu boste dobili odlično oceno iz matematike. Na sprehodu boste srečali svojo najljubšo sosedo in njenega psa. V omari boste odkrili pozno Božičkovo darilo (flašo vina) in prek Viberja se boste ponovno slišali s svojimi daljnimi sorodniki.

Začnite delati domače naloge, drugače si boste še naprej kopali jamo do slabše ocene, ki veste, da si jo zaslužite. Svoje zs-je raje dajte na mute, ugasnite telefon in kaj specite. Lahko naredite torto in se delate, da ima nekdo rojstni dan. Zmanjšajte število ur, zapravljenih na telefonu, saj postajate že rahlo odvisni.

Naslednji mesec boste spoznali svojo drago ali dragega, ki vam bo iskreno všeč. Torej, uničili si boste urnik spanja. Ne pozabite skrbeti zase, tako kot se spodobi (presenetite svoje telo s tušem). Ne spustite se prehitro v nekaj, kar boste kasneje obžalovali, na primer nepremišljene novoletne zaobljube. V šoli vam gre zelo dobro, profesorji do konca leta v vas ne bodo videli težav.

V naslednjih petih delovnih dneh boste spoznali novega prijatelja ali prijateljico tiste sorte, ki je z vami do konca življenja in na katerega se lahko vedno zanesete. Praznika, ki ju lahko praznujete skupaj, sta na primer 6. februar, eat ice cream for breakfast day, ali pa 18. februar, national drink wine day. Drink responsibly ofc.!

urednik rubrike
Tim Topić

Plavajoč v brezprostornosti

Liza Bolha
Živjo! Moje ime je Liza. Nisem preveč zanimiva oseba, vendar upam, da ti te fotke dajo drugačno predstavo o meni. S fotografijo sem se začela ukvarjati v devetem razredu, resno pa sem jo začela jemati v srednji šoli. Najraje fotografiram spontane trenutke, včasih pa se tudi potrudim in izvedem kakšen fotošuting. Pred kratkim sem se začela ukvarjati še z analogno fotografijo, ki mi počasi postaja ljubša od digitalne. Najljubše so mi črno-bele fotografije, saj se pri njih bolj osredotočim na motiv in kompozicijo. Moj stil je bolj preprost, vendar ni zato nič manj poseben. Nekatere slike so neposredne in jasne, kažejo le estetiko preprostosti, druge so nadrealistične in dajo gledalcu misliti, kaj sploh gleda.

Ula Smrekar
Pozdrav, sem Ula in namesto ogrlic okoli vratu raje nosim svoj fotoaparatus. Fotografiram rada praktično vse, kar se mojemu očesu zdi zanimivo, ali pa kot strela z jasnega dobim idejo, ki jo nato skušam spraviti na fotografijo. Zelo rada ustvarjam doma z ogledali, vazami, s svetlobo in stvarmi, ki bi fotografijo popestrile. Večina mojih fotografij je črno-belih, kar pa ne pomeni, da je tak tudi moj pogled na svet. Učim se fotografirati tudi na film, najraje seveda črno-belega. Idejo za ti dve fotografiji sem dobila v uporniški naravi mladostnikov.

fotografinja
Liza Bolha

fotografirāja
Ula Smrekar

glavna urednica
Anja Vrtačnik

glavni grafični oblikovalec in umetniški vodja
Tim Topić

avtor ilustracije na naslovnici
Jaka Dolinar

avtor fotografije v kazalu
Tim Topić

mentorica
Mojca Lotrič, prof.

ilustratorji
Jaka Dolinar
Lian Klančnik-Povirk
Marjeta Čater Timer

fotografi
Veronika Iglič
Tim Topić
Nina Krmavnar
Bor Matko

pomoč pri prelomu
Tiana Josić
Manja Kirbiš

priprava fotografij za tisk
Bor Matko

jezikovni pregled
Mojca Lotrič, prof.
Tatjana Cvetko, prof.

uredništvo
Ajda Osojnik
Ajša Jakoš Vasle
Anja Kocjančič
Brin Tomc
Eva Dana Vidmar
Karel Kraševcevec
Kristina Žuža
Lana Dreca
Lara Kolenko
Manca Kraševcevec
Manca Marinko
Maša Pandža
Mateja Ceglar
Neža Črnica
Špela Peterka
Tajda Tomšič

Vse grafike, ilustracije in fotografije, z
izjemo fotografij v članku "Intervju s
kostumografom Alanom Hraniteljem", so
dela dijakov Gimnazije Ledina.

$$\frac{MM}{X_2X}$$

$$\frac{MM}{XXI}$$